

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 352.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szerda, április 26.

A Col di Lana csucsát nehéz mozsaraink lövik.

Budapest, április 25. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Orosz hadszíntér:

A helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

A dobodói fensik délnyugati szejelyén olasz támadások visszaverése folytán meglehetősen nyugalom állott be. San-Martinótól északnyugatra osztagaink benyomultak ellenség állásába, robbantásokkal megsemmisítették a nehéz aknavetőket és e feladatnak teljesítése után tervszerűen visszaverték árkaikba. A Zagora-szakaszon élénk tüzérségi harcok fordultak elő. A Col di Lana csúcsa időnkint nehéz mozsaraink tüze alatt állott. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Repülő-harcok a Maas mentén.

Berlin, április 25. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A tüzérségi és repülő tevékenység mindkét részen igen élénk volt. A Maastól nyugatra, éjjel Avocourt-tól északkeletre kézigránát harcok voltak. A Mort-Hommetól keletre fekvő árkaik ellen többszörös hullámban intézett támadás gyalogsági tűzünkben megghiusult. **Repülőik bőségesen vetettek bombákat sok ellenséges szállás- és hadtáphelyre.** Egy ellenséges repülőgépet védőágyúink Tahurenél lelőttek és szétromboltak, egy másik pedig a Maastól keletre, a levegőben megtor-
dulva lezuhant.

Keleti hadszíntér:

Garbunnokától délkeletre újra vesztéségteljesen omlott össze egy orosz támadás. Egy német repülőraj a megfigyelés szerint jó eredménnyel támadta meg a molodecnói vasuti és raktár telepeket.

Balkán hadszíntér:

Nincs ujság. **Legfelsőbb hadvezetőség.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Visszavert angol flotta-támadás a flamand partoknál.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Április huszonegyedikén reggel számos monitorból, torpedórombolóból és kisebb-nagyobb gőzösből álló angol haderő jelent meg a flandriai tengerpart előtt, amely látszólag aknákat keresett és bombázási állások megjelölésére bójákat rakott le. **Három Flandriában levő torpedónaszádunk megtámadta a monitorkat, rombolókat és segédjárműveket,** visszaszorította és megakadályozta azokat munkájuk folytatásában. Torpedónaszádjaink a heves tüzelés dacára sértetlenül maradtak, az angol haderők ezután elhagyták a flandriai tenger partot. A tengerészeti vezérkari főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Bryan a békéért.

Arad, április 25.

A béke esztendőiben az Egyesült Államok népe nem ismerte föl, vagy legalább is nem becsülte meg az illinoisbeli ügyvédnek, William Jennings Bryan-nek értékét. Háromszor volt elnökjelöltje a köztársaságnak: háromszor megbukott. A ki három bukás után is felszinen marad, fontos szereplőjeként a politikai életnek, az nem lehet szürke ember és nem lehet csupán szívós törtető. A ki nem elégitett becsvágy mar az első, már a második bukás után megtordul; vagy a natalomhoz csatlakozik, vagy ha konzekvens akar lenni, visszavonul és eltemeti magát. Bryan egyiket se tette. Diadalmas ellentélei fölött végigszántott a közvélemény, vagy az idő. Roosevelt már csak figura az U. S. A. polgárai előtt, Taft pedig szintelen elnöklés után eltelejtődött. Bryan azonban megmaradt, ötvenhat éves kora még elég ruganyossá teszi az erős akcióra; ő maga, neve pedig programot és irányt jelent.

Most, amikor a Németországhoz küldött jegyzék az amerikai közvélemény elé dobta a diplomáciai szakítás lehetőségét, Bryan sürgősen Newyorkba utazott, hogy a háború gondolata ellen agitáljon. Ez a lépése idején való és nem elkéselt lépés. A jegyzék nem határidőhöz kötött valami, tehát nem ultimátum; de az Egyesült Államok kormányát odakötötte egy álláspontoz, amely kritikussá válhat, ha Németország a kemény tagadást, vagy elutasítást foglalná válaszába.

De mégse késő. Amióta Wilson a szenátus, és a parlament előtt a jegyzéket felolvasta, egymásután hangzanak az amerikai sajtó részéről olyan hangok, amelyek azt erősítik, hogy az Egyesült Államok népe kerülni akarja a háborút. Sőt a németgyűlöli trösztlapok hangja is meg-niggadt és kerülni akarja a háboru

lésére bójákat rakott le. **Három Flandriában levő torpedónaszádunk megtámadta a monitorkat, rombolókat és segédjárműveket,** visszaszorította és megakadályozta azokat munkájuk folytatásában. Torpedónaszádjaink a heves tüzelés dacára sértetlenül maradtak, az angol haderők ezután elhagyták a flandriai tenger partot. A tengerészeti vezérkari főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

uszítás látszatát. Az a segítség, a melyet az Unió az entente-nak eddig nyújtott, jóval több volt a platonikus pártfogásnál; menjenek ennél is tovább, áldozzák fel a békét, amely soha még úgy valamely országnak nem kamatozott és nem gyümölcsözőt, mint az Egyesült Államoknak?

De — az entente se kívánja, hogy Amerika, akár az ő oldalán is, közbelépjen. A párisi Temps őszinte cikke könnyen érthetővé teszi ezt. Hogyne! Mihelyt Amerika háboruba keveredik, akkor az összes municióra, anyagra és háborus kellékre, amelyet eddig az entente-nak adott, neki magának lesz szüksége. Miután egyesíteni az amerikai frontot úgy se lehet az európai-val, az entente-ra jobb, ha Amerika nem üzen hadat, s nem magának, hanem Franciaországnak és Angliának önti tovább a municiót.

Mástelől Németország részén is, a mely a legilletékesebb tényező ebben a nagy kérdésben, minden hajlandóság meg van arra, hogy a konfliktust békésen intézzék el. Németország nem tolytat érzelmi háborút és nem keresi a gyűlölködésre az alkalmát. Győzelmei el nem szédítették és nem ragadtathatja el magát egy olyan látszat által, mintha az Egyesült Államok kényszerít akarna vele szemben alkalmazni. Amerikát Németország részéről sérelem nem érte és ha Németország erre a tényre utal, akkor egyuttal az Unióval szemben táplált igaz érzéseit is tanúsítja ezzel.

A diplomáciai szakítás, a békés összekötetés megszüntetése tehát nem áll olyan közel, mint azt a jegyzék első hírére hinn lehetett. És ha Bryan, a ki sorsdöntő órában, nemzete komoly helyzetét látva, megindul a békéért agitálni, akkor ezt biztató jelnek lehet tekinteni, a mely a békés kibontakozás lehetőségét, sőt erős valószínűségét igéri. Hihető,

hogy Bryan-nak, a demokrata párt vezérének, a nagy szónoknak politikai körútja, ragyogó ékesszólása el fogja fojtani az Egyesült Államokban a háborúra uszítókat, a léha gyűlölködés szellemét és felretaszítja annak élősdiéit. És ha Amerika közvéleménye a béke mellett hallatja szavát, akkor az ellentétek, a melyet a Wilson jegyzéke fölöröl, nem lesznek áthidalhatatlanok.

A negyedik hadikölcsön aradi jegyzései.

(A hadikölcsön népszerűsítése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 25.

„A hadikölcsön: nemzeti kölcsön, amelynek sikere erkölcsileg annál becsesebb, gazdaságilag annál értékesebb, minél szélesebb néprétegek hazafias áldozatkészsége nyilvánul meg benne.” Teleszky pénzügyminiszternek e jellegét viseli komolyan az a népszerű tájékoztató, amely a „Néplap” kiadásában most hagyta el a sajtót és több százezer példányban, a magyarokon kívül német, horvát, román, tót, szerb s rutén nyelven fogja buzdítani a legszélesebb köröket a negyedik hadikölcsön jegyzésére és egyszerű szavakban megmagyarázza a legfontosabb tudnivalókat. Nem lehet elégszer hangsúlyozni a népies propaganda fontosságát a hadikölcsön sikere szempontjából. Hiszen minélünk a nagytőke csak most kezd kialakulni és a nemzeti vagyonban ma is még talányos az ingatlanérték. Ausztriában a harmadik hadikölcsönöknél milliós jegyzésekből egy milliárdnál jóval több került ki s Nemetszország nagy pénzügyi sikerében oroszlan-rész illette a nagy- és középtőkét. Ott a kistőke csekély részvétele a végeredmény szempontjából döntő jelentőségű nem lehet, nálunk azonban a siker ezen sarkallik. Odakint a kistőke is százados gazdasági kultúra hatásaképpen gyümölcsöző elhelyezést keres, holott nálunk — Wekerle becslése szerint — kis összegekben legalább egy milliárd hever a kisembereknél haszonvéltlenül. Mindkét szempontból: úgy a kölcsön sikere, mint a gazdaságosság érdekében tehát alig telbecsülhető szolgálatot teszünk a köznek, ha teljes erővel közremunkálunk azon, hogy a hadikölcsön révén ezeket a meddő százmilliókat visszaadjuk a közgazdasági élet folyamatának és termékenyítő szerepre bírjuk.

Aradon eddigis a következő jegyzések történtek:

Aradi Első Takarékpénztár. Albinger János 5000 K, Bleier Manó 8000 K, Berger Jenő 4000 K, Dénes Katalin 2000 korona, Ehrenguber Mihály 10,000 K, Ebling Katalin 5000 K, Fock Béla 5000 K, Fock Róza 5000 K, Geringer Mihály 10,000 K, Geringer Johann 10,000 K, Hermann János 10,000 K, Hermann Barbara 10,000 K, Hatzinoffer Katalin 20,000 K, Imling Johann 2000 K, Krausz Ferdinand 6000 K, Neubauer Katalin 8000 K, Hirsch Miksa 4000 K, Jakab Jenő 10,000 K, Klein Rezső 10,000 K, Klauber Simon 20,000 K, Laubner Klára 6000 K, Mastig Gerő 10,000 K, Valentin János 20,000 K, Ném. János 3000 K, Moskovits Mór 1000 K, Ligeti Jolán 1000 K, Keit Lajos 1000 K, Offierstond des 33. Int. Rgms. 10,000 K, Guta Jozsef 700 K. Összesen 1916. április 25-én délig 216,700 K.

Az Aradmegyei Takarékpénztárnál eddig összesen 256,000 koronát jegyeztek. Ebből

nyéki Kintzig Jánosné 10,000, nyéki Kintzig Georgina és János 5000 K, Rosu Szvetozár 120,000 K, Vámos Antal 25,000 K, Vámos Erzi 10,000 K, Balogh Lajos 10,000 K, Vilányi Izidor dr. 5000 K, Scherer András 5000 K, dr. Ferenczy Tiborné 5000 K.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál ma több tételben összesen 125,000 koronát jegyeztek, de tekintélyes összegre is történtek előjegyzések.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál ma Rozsnyai József dr. 500 koronát, Rozsnyai Etelka 500 koronát, Burián Róza 3500 koronát jegyzett, apróbb tételekben 6000 koronát jegyeztek, a mai jegyzések összege tehát 10,500 korona.

A Közgazdasági Banknál 75,200 koronát jegyeztek a mai napig.

A Központi Takaréknál a jegyzések meghaladják a 60,000 koronát. Ebben az összegben újabban Székely Károly dr. 10,000, Habertelner Béla és neje 10,000, özv. Deutsch Józsefné 10,000, Jung Péter (Ottlaka) 2000 korona jegyzéssel szerepel.

Az Aradi Általános Takarékpénztárnál a mai napig a következő nagyobb jegyzések történtek: Knell Lajos 10,000 korona, Grünberger Mór (Kevermes) 10,000 korona, Hubert Honka 5000 korona, Wirth János 2000 korona, Hunyadi testvérek 2000 korona, Déznai Juczi 500 korona. Összes eddigi jegyzések 31,200 korona.

EGYESÜLETI ÉLET.

Az Aradi Izr. Szent Egyet évi beszámolója.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 25.

Vasárnap délelőtt tartotta évi közgyűlését, az aradi izr. szent egyet, az aradi zsidóság-
nak 200 éves — legrégibb — humanitarius intézménye.

A közgyűlést Nemess Zsigmond dr. orsz. képviselő, az aradi zsidó hitközség elnöke vezette, ki alapszabályszerű rendelkezés folytán a chewra kadisa védnöke. A tárgyalást magas színvonalú, a hallgatóság figyelmét végig lebilincselő, tartalmas beszéddel nyitotta meg, amelyben az egyesület múlt évi működésének beható ismertetése mellett a zsidóságnak mai társadalmi helyzetét fejtegette. A nagyszámú hallgatóság zajos, meleg ovációban részesítette a szónokot. Ebben az emelkedett hangulatban folyt le az egész közgyűlés, amely a sablonos évi rendes közgyűlésektől gazdag tárgysorozattal messze elütött. Két fontos javaslat került a közgyűlés elé: a kórház reorganizálása és a temetési díjszabályzatnak tárgyalása.

A Chewra Kadischa — tudvalevőleg — közel egy század óta tart fenn kórházat. Ez az intézmény anyagi eszközök híján elmaradt a hasonló rendeltetésű modern intézményektől, miért is felmerült az az indokolt kérdés, hogy akkor, amikor Aradon egy nagy méretű modern kórház létesítése áll küszöbön, mi történjék a zsidó kórházzal. Ezt a nehéz problémát, mely hosszú idő óta foglalkoztatja az egyesületet, Deutsch Andor javaslatára úgy oldották meg, hogy a kórházat összekapcsolják a „Sinyók háza” tervbe vett intézményével, amelynek eszméjét és alapját néhai Deutsch Bernat, az egyesületnek és az aradi zsidó hitközségnek volt érdemes elnöke vetette meg és amelyet a jólékonyságáról ismert emberbarát tízezer koronát meghaladó összeggel dotált. Ezen határozat folytán az aradi zsidó

hitközség, amelynek ma is számos emberbaráti intézménye van, egy nemes hivatású intézménnyel gyarapodott.

Az elavult, régi temetési díjszabályzat módosítására vonatkozó tervezetet, amelyben Deutsch Andornak szintén jelentős része van, elvben elfogadta a közgyűlés és egy külön e célra egybehívandó rendkívüli közgyűlés elé utalta.

Elnök ezután bejelenti, hogy Funkelstein József, az egyesületnek öt éven át volt ügybuzgó elnöke nagy elfoglaltsága miatt tisztéről lemondott. A közgyűlés sajnálattal vette tudomásul a bejelentett lemondást és a távozó elnök működése iránti elismerését fejezte ki.

A közgyűlés a felolvasott számvizsgálóbizottsági jelentés kapcsán elismeréssel adózott Pick Ernő alaptőke-vezetőnek és Schwarz Manó pénztárkezelőnek buzgó működésükért.

Majd az új tisztikar megalakítására került a sor. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel közfelkiállással választotta meg elnöké Weisz Dávid eddigi alelnököt, aki az egyesület érdekében kifejtett hasznos tevékenységével maradandó érdemeket szerzett magának és a ki ismert jószívűségével és nagy agilitásával rátermett erre a nehéz tisztségre. Alelnök lett szintén egyhangú választás folytán ilői Adler Andor, aki a zsidó hitközség nagy kulturális és emberbaráti munkájának kiemelkedő munkása.

A gyűlés végén az egyesületi tagok dr. Nemess Zsigmond vezette alatt felkeresték az újonnan megválasztott elnököt, akivel a választás eredményét dr. Nemess Zsigmond meleg szavakban közölte. Elismerő szavakban méltatta Weisz Dávidnak a zsidó ügyekben 50 év óta kifejtett fáradhatatlan tevékenységét és ernyedetlen buzgóságát, további munkájához sikert kívánt.

Az ünnepelt mélyen meghatva mondott köszönetet az irányában megnyilvánult kitüntető bizalomért és mert — mondá — nem tudja méltóképpen szavakba foglalni háláját és köszönetét, ennek a napnak emlékére 1000 koronát ajándékoz a zsidó hitközségnek és a szent együletnek oly rendeltetéssel, hogy annak kamatai minden évnek ugyanezen napján a szegények között kiosztassanak. A nagyszámú képviselt küldöttség szeretetteljes ovációval fogadta a nemesszívű ajándékot.

(*) Az aradi kath. püspöki internátus egyesület közgyűlést tart 1916. évi május hó 3-án d. u. 5 órakor az elnök lakásán Salacutca 2. Mire a tagokat tisztelettel meghívja Mälek Lajos rd. kir. közjegyző, elnök.

Zsirjegyek a városi zsirra. Pár hónappal ezelőtt, amikor a város riast rendelt, ugyanakkor rendelést tett két vagon amerikai zsirra is. A város gazdasági székének mai ülésén Lőcs Rezső helyettes polgármester bejelentette, hogy a két vagon zsir a város címére megérkezett. A zsir átvétele után a tanács feladata lesz annak szétosztásáról gondoskodni. Valószínű, hogy a város ételmiszer üzleteiben és a mészárszékekben fogják ki-mérni a városi zsirt. A zsir ára vonatkozólag még eddig nem történt megállapodás. Valószínű, hogy különként öt korona lesz az ára és mindenki egy hónapban körülbelül két kilót kaphat a zsirból. Epen ezért a város a kenyérjegyekhez hasonlóan zsir-jegyeket is fog kibocsátani.

Békés megegyezés a német méltóság megőrzésével.

— A német-amerikai konfliktus. — Mérsékelt optimizmust megenged a helyzet. — Az amerikai németek sorsa. —

— Éjjel két órakor érkezett telefonjelentés. —

Budapest, április 25.

Berlin. A Vossische Zeitung jelenti: A birodalmi kancellár az amerikai jegyzékre adandó válasz feletti megbeszéléseket még nem fejezte be, s így a főhadiszállásra tervezett utazását egyelőre elhalasztotta. Illetékes körök azt a reményt táplálják, hogy lehetséges lesz Amerikával a német nép méltóságának teljes megőrzése mellett megállapodásra jutni anélkül, hogy a jövőben hétköznöknünk kellene az angol kiéheztetési politika elleni védelmi harc leg- hatásosabb fegyverét, a tengeralattjárót.

Rotterdam. A Daily Mail jelenti Washingtonból: A Németország és az Unió közti feszült viszonyok kellemetlen következményeit (máris ézik az amerikai németek. Az amerikai bankok péntek óta nem fogadják el Németországra szóló váltókat.)

Rotterdam. Londonból táviratozzák: A Daily Chronicle jelenti New Yorkból: Az amerikai hajógyárak tegnap óta a látogatók elől zárva vannak. A tengerészet összes tartalékait mozgósították, felszerelték és minél előbb a fedélzetre oszták őket. A kormány utasítást adott ki, hogy a hajók felszerelését minél előbb fejezzék be. Az összes amerikai kikötőkben tartózkodó német hajók fedélzetein elővigyázati intézkedésből kifolyólag amerikai vámhatósági emberek tartózkodnak.

Budapest. A Pester Lloyd Bécsből, jól értesült helyről a német-amerikai válság ügyében a következőket jelenti: A német sajtónak az amerikai konfliktus ügyében tanúsított magatartása arra vall, hogy az Unió jegyzékében foglalt kérdések megvitatása Németországban már esendesebb vizekbe jutott. Itt teljesen érthetőnek tartják, hogy az Egyesült Államok jegyzéke az első percben nem is annyira tartalma, mint inkább hangja miatt jogosultan tette a német közvéleményt lehangolttá és elkeseredetté. Ez a hangulat méltó kitejezésre is jutott a német sajtóban a jegyzék publikálása napján. Most azonban a szenvedélyesség helyébe az a megfontolás lépett, hogy tárgyilagosan bírálják meg az új helyzetet és a megoldás lehetőségeit. Az a kérdés most, hogy van-e lehetőség a felmerült kérdések kedvező megoldására. Ha ez lehetséges és ha erre az amerikai jegyzékben támaszpontot tudnak találni, akkor a német közvélemény elvben nem ellenezne egy ilyen békés megoldást. A birodalmi kancellárnak Gerardi amerikai nagykövettel folytatott tanácskozása is azoknak kedvező argumentum, a kik a konfliktus elsimításán fáradoznak. Ha ugyanis a helyzeti teljesen reménytelen volna, aligva tárgyalásnak még mindig a diplomáták. Ugyancsak a békés megoldás híveinek kedvező az amerikai előkelő egyéniségeknek és

egyetemi tanároknak a berlini egyetem rektorához küldött távirata. A döntés, a melyhez a német kormány jut, mindenesetre olyan lesz, hogy a német nép méltóságával és az összes számításba veendő katonai és politikai követelményekkel és lehetőségekkel összeegyeztethető legyen. Eannélfogva egyelőre hiba lenne pesszimizmussal nézi a bekövetkezendők elé. A jelen pillanatban mérsékelt határok közt mozgó optimizmust megenged a helyzet.

Köln. A Kölnische Zeitung kopenhágai tudósítása szerint a Politiken arról értesül, hogy a német kormány a hosszú amerikai jegyzék egyes pontjait alaposan meg akarja vizsgálni és ezért nem is várható, hogy rögtön válaszol a jegyzékre. A helyzet komoly megfontolást igényel. Az entente sajtója ugyan melegen óhajtja Amerika és Németország szakitását, de ezt sem Berlinben, sem Washingtonban nem akarják. Ellenkezőleg: mindkét fővárosban mindent megtesznek a katasztrófa kiküldésére és az ellentétek kiegyenlítésére.

Zürich. A Tagesanzeiger jelenti: A semlegeseknél Wilson erélyes fellépése azt a láttszatot keltette, hogy az kapcsolatban áll Anglia belpolitikai nehézségeivel. Ma, amikor Franciaország követeli, hogy Anglia óriási hadsereggel avatkozzék be a az entente kártávár összeomlik, Wilsonnak kell beugrani. Wilson rég óta Németország ellenfeleinek védőjeként mutatkozik és ezzel azok a követelések, amelyeket Németországgal szemben felállított, minden objektív alapjukban elveszték.

Uj telefonkönyv. Vaskos zöld kötet került husvéti ajándéknak az íróasztalra: a telefonelölítetők névsora röviden: a telefonkönyv. Még pedig az 1915. decembri kiadás. Hát hiszen egy kicsit késett, mert most már áprilist írunk, annak is a végét járjuk, de háboru van és ilyen apró késedelembe bele kell törődni. Ünnepe van, szakad a fergeteges eső: mit tegyen az ember: bogarászni kezd az új telefonkönyvben. Nézzük csak: mi újat hozott. A nyomtatott vaskos könyvet sokszorosított melléklet egészíti ki és ebből megtudjuk, hogy az aradi telefonelölítetők száma elérte az ezeregyszázat. Habertelner Béla uradalmi erdőtanácsosé az 1100. telefon. De ezenkívül is egész sora az érdekes új állomásoknak került a jegyzékbe: külön-külön telefont kapott a városi (949.) és a megyei (137.) főispáni hivatal, Baross Ferenc dr. aradmegyei főispán lakásán is található a 14. telefon felhívásával. (Kintzig főispánnak már régebben van lakásán telefonja). A Maria autógyár terjeszkedésének is nyoma van a telefonkönyvben: két új telefontszámot is jegyeztetett be az eddigiek mellé a gyár. Huszonegy megszűnt aradi telefonállomásról is számot ad a pótejyzék. A megszűnt állomások majdnem kivétel nélkül hadbavonult kereskedők és iparosok telefonjai. Magában a nagy telefonkönyvben persze megvan rendületlenül a békeidők bogarai. Aki például a katonai vasuti vonalparancsnoksággal szeretne telefonon értekezni, hiába keres „katonai”, „vasuti”, „vonali” sőt „parancsnokság” címszó alatt, mert ez is a tartalékkórházak is mind „Cs. és kir.” alatt keresendők. A

főgimnázium telefonját is hiába keresi, aki nem tudja, hogy ezt „Aradi királyi” kezdéssel kell megtalálni.

Az aradi új hadkiegészítő parancsnok. Az aradi cs. és kir. hadkiegészítő parancsnokság élére új parancsnok került a napokban. Pálffy Szilárd őrnagyot, aki eddig a hadkiegészítő parancsnokságot vezette, felmentették ettől a tisztségtől és helyére Szathmáry József őrnagyot nevezték ki. Az új parancsnok működése elé az érdekl. körökben nagy várakozással tekintenek, mert új pozíciójában rendkívüli, szolgálatokat tehet az országot tartató polgárságnak, ha kellő érzékkel viseltetik a hozzáfordulók kívánságai iránt. Ugy tudjuk, hogy Szathmáry Józsefből nem hiányoznak ezek a kellékek és így kinevezését rokonszenvvel fogadhatjuk.

LEGUJABB.

Éjjel 2 órai telefonjelentés.

Zürich. A svájci Presse-telegraph jelenti kitűnően értesült orosz forrásból: Azzal a vezérléssel szemben, hogy Németország teljesen megsemmisíti Oroszországot, Oroszországban már csak Anglia segítségétől várnak megmentést. A tábornoki kar és a beavatott politikusok Oroszország általános hadi helyzetét a következőképp ítélik meg: Katonája Oroszországnak elég van, municiógyártásukat napi 80,000 darabra fokozták, fegyver is elegendő áll rendelkezésre, de az orosz hadsereget nagyobb offenzívára még sem tartják képesnek. A szállítási nehézségek miatt a külföldi géplegyvereket, amelyek Archangelszkbe érkeztek, ott kellett hagyni. Az egész forgalom megbénult és a forgalmi nehézségek folytán a hadsereg nagy részét is a front mögött kellett elhelyezni, miután a szállítási eszközök nem elegendők a fronton lévő hadsereg ellátására. Ez a helyzet magyarázza, hogy miért ellenzett Ruszkij tábornok minden utasítást, mielőtt őt Kuropatkinnal felváltották volna. A cár eleinte Szuohomlinowot akarta az északi hadsereg főparancsnokává kinevezni, de a duma követelte, hogy Szuohomlinow lépjen ki az aktív szolgálatból és jelenjen meg a vizsgálóbizottság előtt.

Páris. A belügyminisztérium közli: A francia és német kormányok között egy idő óta tárgyalások folytak a német csapatok által megszállott francia területek lakosságának Franciaországgal való postai forgalma ügyében. A tárgyalások arra az eredményre vezettek, hogy a megszállott területek lakói a francia belügyminisztérium közvetítésével előre, ki- nyomtatott levelezőlapokon értesíthetik nozzatartozóikat állapotuktól.

Rotterdam. A hollandiai forradalmi szocialista párt akciót indít a közvetlen lezserelés érdekében.

Rotterdam. A londoni grófságban vasarnap 39 népgyűlést tartottak, amelyeken erélyes állást foglaltak az általános védkotelezettség ellen és azt követelték, hogy a béketeltetleket nyilvánosan beszélje meg a kormány.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szerda: „Derék Fridolin”.

Csütörtök: „Derék Fridolin”.

Péntek: „Egy magyar nábob”, színmű újdonság, bemutató előadás.

Szombat: Délután fél 4 órakor utolsó népi előadás: „A vén bakancsos és fia, a huszár”. Este fél 8 órakor: „Egy magyar nábob”, második előadás.

* A derék Fridolin. (Bemutató-előadás husvét héttől). Előrebocsátom, hogy az alábbi sorokat nem nagyképű kritikus, hanem a nézőtér egy boldogtalan látogatója írja. A kritika megszegyenyítése lenne, ha a Derék Fridolin című hajmeresztően stíletlen bécsi operetről komolyan írna az ember. A kezdet, valljuk meg, kitűnően mutat a sok össze-visszaságon, kétségbeesítő viccon, de a közönség nagyobbik fele csak akkor tér magához, amikor Győző a harmadik felvonásban kaptól énekel a paralizáról. — Igen, — sőt hajunk ekkor a kopott piros bársonyszékeken — az előadás, kétségtelenül célszerű, hogy „milyen paralizáltak vagytok, már két és fél felvonást beszípkáztatok ebből a marhaságból!” Nem kísérlelem meg elmondani a teljes, Bécsben ezerhatszáz nézőt óta szakadatlanul játszott operett meséjét, mert előbb meg lehet magyarázni az új időszámítást, azt, hogy amikor május elsőjén hat órát mutat az óra, tulajdonképpen öt óra van, mert a nap szerint mért hat óra az hét óra és ennek következtében a hét óra tulajdonképpen csak hat, de igaz: a hat megint az ötöt egyenlő... No mondom: máris belekeveredtem! Tessék elképzelni: ilyenféle operettmesét írt a híres Okonkovszky. És hozzá a zene, amelyet bizonyos Max Gabriel szerzett. Szép zene, kedves zene, csupa ismerős melódia, nagy gondtal a legkülönbözőbb szerzőktől beszerezve. Egyszóval ritka rossz darab ez a szegény Fridolin. Az előadás általában jobb volt, mint az operette. Horváth Mici, Győző, Várnai, Barics, Járni Böske és az ügyes Ligeti Margit minden menthető mentettek. A rendezésről külön elismeréssel kell szólni: egész új stílus. A Derék Fridolin három felvonásának színhelye szoba, zárt helyiség. Erre való tekintettel az új rendezői stílust híven követő színészek csaknem állandóan feltett kalappal szaladgálnak, ülnek, állnak, valának szerelmet, sőt: ha jól figyeltük meg: az előszobából (kulisszák mögött) a szobába, (a színpadra) lépve direkt fölteszik a kalapjukat. Minden igen elismeréseméltó. Legérdekesebb különben a darabban egy titok, amelyet Barics sug a harmadik felvonásban Horváth Micinek. Erről mindenki szabadon gondolhat valami roppant ötleteset, szellemeset, mulattatót, aki mit akar és amit tud. Ja igen, csak azt akarom még mondani, hogy előre megfontolt szándékkal írtam ilyen zagyván. Hogy méltó legyek a Derék Fridolinhoz. Igen. (+)

* A színház hírei. „Egy magyar nábob”, Jókai Mor népszerű regényének alakjait üdvözölhetjük legközelebb az aradi színpadon. Jókainak ezt a regényét szeretik legjobban. „Kerpáti János”-nak és a szép „Mayer Fanni”-nak romantikus története terközött legközelebb a szívünkhöz, Hevessy Sándor dramatisálta Jókai darabját, művészkéssel nyújt hozzá az igazgyöngyöz és minden szépségét a színpadon is ervenyre tudta juttatni. „A magyar nábob”-ban a társulat összes tagjai foglalkoztatva vannak. Bemutató előadása szombaton, április 29-én lesz. Utolsó népies és népusági előadás. Szombaton, délután fél négy órakor

tartja a társulat az utolsó népies előadását a téli színházban. Színpadra kerül a most felejtetett kitűnő népszínmű, a „Vén bakancsos és fia, a huszár”, ugyanabban a kitűnő szereposztásban, mint az első repris alkalmával. — A karszemélyzet jutalomjátéka. Május hó 1-én nagy kabarettal tartja a társulat a karszemélyzet jutalomjátékát. A minden tekintetben érdekes műsor teljesen kész, csupa sláger-számok, aktualitások. Az estét konferálja Lippai Dezső és külön szabadelőadást tart Zádor Jenő. — „A Mágus Miska”. Ez a rendkívül nagy sikert aratott operett április 28-án, pénteken ismét színpadra kerül, ez időnyben ez lesz ennek a pompás operettnek utolsó előadása. A főszerepekben természetesen Sz. Rontay Boriska, Horváth Mici, Győző, Barics, Polgár S., Benkő, Kertész stb.

* Zichy Géza gróf ünneplése. Az idén van ötvenedik évfordulója annak, hogy Zichy Géza gróf először lépett föl jótékony célra. Azóta songorajátékával egy milliót szerzett különböző nemes célokra. A gróf az ő ismert szerénységével, de meg a háború miatt is, kitér minden nyilvános ünneplés elől. Mindazonáltal a m. kir. Operaház meg akarja ünnepelni a nagy művész jubileumát és május közepén felújítja a Bákóci-trilógiát. A felújítás iránt kétségtelenül nagy érdeklődés fog megnyilvánulni a vidéken is, s épen ezért a kereskedelmi miniszter a felutazó vidéki közönség részére félára jegyet engedelmzett. A jegyekre előjegyeztetni lehet az Operaház igazgatóságánál.

* A mocsár. (Upton Sinclair regény az Urániában.) Upton Sinclairt az élő amerikai írók legnagyobbikának tartják. Ma dűsgazdag ember, de ő is, mint Mark Twain egykor szegényes batyúval indult az életnek, minek jelenségeit megfigyelve, a trösztök tulkapásainak megrázó képét látta. A szenny és leketlenység, mely a pénzszerzés, a nagy trösztök élete körüli folyik, örökre gyűlöletessé tette előtte ezeket és írói hitvallása: a trösztök elleni irtó háború. A szatira és gúny ostorcsapásainak egész sorozata a „Mocsár” című regény, melyet filmre alkalmazva, ma mutatott be a színház. A huszárgró trösztök rejtelmek és gonoszságai tártnak a néző elé, hogy vérfigyasztó bizonyítékokkal szolgáltatassanak a munka lelketlen uzsorásai ellen. A film a kellemetlen és borús valóságok egész sorozata és minden szociális lelkületű embert megkap és lebilincsel. — D. 14. Harry Piel világhírű rekordfilmje legközelebb kerül színpadra az Urániában. 5

* Carmi Mária-esték az Apollóban. Reinhardt nagynevű tragikájának csodás játékában ismét alkalma lesz gyönyörködni az aradi közönségnek. Szerdán és csütörtökön mutatja be az Apolló-színház a „Delta-sugarak” című nagyszabású fantasztikus drámát, amelynek főszerepét Carmi Mária játssa. A nagy művész egyik legjobb alakítását nyújtja a rendkívül izgalmas drámában, amelynek mesészövege szinte fogva tartja a nézőközönség érdeklődését. Paracelsus dr. ugyanis feltalálja a deltasugarakat, amelyekkel mesterséges elmezavart tud előidézni, azután ismét el is tudja tüntetni azt. Athalia bárónő, akinek szerepét Mária Carmi játssa, aláveti magát a kísérletnek, a doktor elő is idézi az elmezavart, de nem tudja újra helyreállítani a bárónő agyában az egyensúlyt, míg végre kiderül, hogy mindez csak álom volt. 3

* Kiváló újdonságok Kerpel kölcsönkönyvtárában és zeneműközlönyében. 139

* A kulturpalota könyvtárában a hivatalos órák délelőtt 8—12-ig, délután 3—5-ig tartanak meg. Könyvkölcsönzés: délelőtt 10—12-ig.

Ujabb letartóztatások a magyarcsanádi gyilkosság ügyében.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 26.

Kiküldött tudósítónk jelentésében özvegy Jesity Mladinné, dűsgazdag magyarcsanádi földbirtokos asszony tragikus haláláról a napokban részletesen megemlékezett az Aradi Közlöny. A meggyilkolt asszony menyje, Jesity Milutinné és egy bognár mester, Rudas Miklós vesztegetési kísérletei adták meg a nyomozó hatóságnak az első helyes nyomot a kegyetlen gyilkosok elfogatására. Jesity Milutinné és Rudas Miklós, mint megirtuk, a szegedi királyi ügyésség fogházában várják a nyomozás további eredményeit. Mára, mint Magyarcsanádról, jelentik újabb letartóztatások is történtek. Az apátalvai csendőrök ma átmentek Magyarcsanádra és ott őrizet alá vették Ungureán Szavétát, a fiatal Jesityné édesanyját, aki maga is jómódu földesgazdának az özvegye, ennek két leányát Czerwenkó Istvánné, született, Ungureán Daniót, Ungureán Milucát és Lakatos Györgyöt. Már a nyomozás megkezdésekor bizonyos volt, hogy ebbe a rémes gonoszsággal keresztül vitt gyilkosságba az egész Ungureán család be van avatva. Mára az úgy látszik be is igazolódott és ezért történt meg az egész család letartóztatása. Lakatos György egy katoná, aki csak pár nappal a husvéti ünnepek előtt jött haza az olasz harcierről szabadságra. Lakatos György mindössze huszonhárom éves, közönséges paraszt legény, aki valamikor Jesityéknél béres volt. Azóta gyöngéd kötelékek fűzték a fiatalasszonyhoz. Lakatos több levelet írt Jesity Milutinnének, melyben változatlan érzelmeiről biztosította a hűtlen menyecskét. Ezeket a leveleket az öregasszony valahogyan magához kaparította, többször fenyegette vele menyét, hogy elküldi a fogságba férjének és ezeket a leveleket meg is találták a gyilkosság után a meggyilkolt székényének egyik fiókjában. Így került gyanuba Lakatos György is, akit mindjárt vallatóra fogtak. Lakatos azonban alibit tudott valahogyan igazolni és ezért egyelőre szabadon hagyták. Mára azonban súlyos gyanúok merültek fel ellene és ezért történt meg letartóztatása.

Beszámoltunk arról is legutóbbi erről szóló jelentésünkben, hogy kiderült a nyomozás során, hogy a gyilkosság éjjelen az öregasszonyon kívül nem tartózkodott senki Jesityék házában. A fiatalasszony két kis gyermekével az nap délután kimentek a közelben levő tanyára, és a bűnös menyecske itt mulatott egész északár át Rudással és még másokkal. Mára beigazolódott, hogy itt voltak az Ungureán lányok, anyjuk és Lakatos György is. Innen mentek el éjtel után a gyilkosságot végrehajtani.

A letartóztatottak mindnyájan tagadnak. A vesztegetést beismerik, de hogy tudnak a gyilkosokról, azt nem vallják be. Valószínű, hogy Lakatos volt a gyilkos és Rudas és a két Ungureán leány is segédkeztek véres munkájában. Nem lehetetlen azonban, hogy vannak még mások is, akik könnyítettek Lakatos munkáját. A csendőrség a nyomozást még nem fejezte be.

Németország nem akar háborút Amerikával.

(Az Unio katonai együttműködése az entente-tal lehetetlen. — Amerikaiak a háború ellen. — Tanácskozások a válaszról.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, április 25.

Bécs. A Neues Wiener Tageblatt berlini tudósítója jelenti: Az amerikai jegyzék ügyében és az arra adandó válaszról a husvéti ünnepek alatt is megszakítás nélkül folytatták a tanácskozásokat. A válaszjegyzék ügyében azonban aligha lesz csütörtök előtt határozat. Előreláthatólag a német kormány mindent megtesz, ami Németország becsületével összeegyeztethető és a katonai szükségességgel nem ellenkezik, hogy a fenyegető kenyértörést elkerülje. Politikai körökben azonban igen ellentétes vélemények vannak Amerika szándékairól. Azt hiszik, hogy Amerika minden áron szakítást akar és Németország békülékeny magatartása sem lenne kielégítő eredményű.

Amerika népe békét akar.

Berlin. A berlini egyetem rektora Newyorkból a következő táviratot kapta: Mi, az Egyesült Államok polgárai és German University League of Amerika vezetői annak az élénk óhajtasunknak adunk kifejezést, hogy Amerika és Németország között megmaradjon a béke. Minthogy mindkét országot ismerjük, attól tartunk, hogy Németország embereink üzenetét kiívásnak fogja tekinteni, ami pedig nem volt az élők szándéka. Ellenkezőleg, meg vagyunk győződve arról, hogy Amerika népének többsége nem akarja tartani a barátságos viszonyt a két ország között. Nehogy káros és helytelen felfogás tért nyerjen, kérjük közölje nézetünket a nemet néppel! — A táviratot számos amerikai nemet egyetemi tanár aláírta.

Használhat-e a hadviselő Amerika az entente-nak?

Páris. A Temps hosszabb cikkben azt a kérdést veti fel: vajon előnyös-e a négyesszövetségnek az Egyesült Államok új állásfoglalása. Ha Németország és Amerika között háborúra kerül a sor, az Egyesült Államoknak maguknak lesz szükségük az óceánon túli gyártott hadianyagra és beszüntetnek, vagy legalább is mersékelnek az entente-nak szóló municiószállítás. A hadállapot bekövetkezése esetén sem lehetne komolyan és számottevően beszélni Amerika és entente katonai együttműködéséről, tehát a szakítás az Unio és Németország között, legtegyebb gazdasági előnyöket jelentene az entente-nak.

Németország döntésének célja: a végső siker.

Berlin. A Lokalanzeiger tudósítója beszéltetést folytatott egy német po-

litikussal, aki még nemrég magas állást töltött be, az amerikai jegyzékről és a várható eseményekről.

— A washingtoni kormány állásfoglalása — mondotta az előkelő politikus — egyáltalán nem mutatja azt, hogy az Unio kormánya barátságos érzelmekkel lenne a német kormány iránt, de azt sem lehet állítani, hogy határozottan ellenségeink mellé csatlakoztak. A döntésnél nézetem szerint Németország oszupán saját jól felfogott érdekeire lehet tekintettel és épen ezért nem szabad még esetleg megsértett nemzeti méltóság miatt sem kockára tenni a végső siker biztosítását.

Briand Wilson haroi politikája ellen.

Washington. Briand volt külügyi államtitkár Washingtonba megérkezése után nyomban gyűlésre hívta össze híveit, hogy állásfoglalásra szólítsa őket Wilson és a Németországgal való szakítás ellen. Briand azt a nézetet vallja, hogy a háborúba sodródást meg kell akadályozni minden áron. Wilsonnak ugyan joga van a diplomáciai viszony megszakítására, de már a hadüzenet a kongresszus joga és Briand reméli, hogy a kongresszus többsége mindvégig ellene lesz a háborúnak. Ez esetben Bernsdorff német nagykövetnek elutazása nem volna hadüzenetet maga után és a két nagyhatalom rossz viszonya kizárólag a diplomáciai összeköttetés megszüntetésére szorítkozna. Nincs kizárva, hogy Briand fáradozásai nem hiábavalóak, mert Wilson nagy energiával képviseli saját álláspontját, mégis reméli, hogy sikerül elkerülni a háború veszélyét.

Washingtonban nagy a nyugtalanság.

London. A Morning Post a japán-amerikai tiltakozással kapcsolatban azt írja, hogy évekkal ezelőtt Japán és az Egyesült Államok között megegyezés jött létre, mely alkalommal Japán kötelezte magát, hogy alattvalóit nem engedi kuli gyamánt bevándorolni Amerikába. Japán ennek az egyezésnek helyt is állott. Az új törvényjavaslat, amely ezt a csöndes megegyezést akarja törvénybe iktatni, nemcsak kétértelmű Japánnal szemben, hanem szégyenteljes lealacsonyítása a japán népnek. Tekintettel arra, hogy Japán tiltakozó jegyzéke egy időre esik a Németországnak küldött amerikai jegyzékkel Washingtonban igen nagy a nyugtalanság.

A német tengeralattjárók folytatják a háborút.

London. Reuter ügynökség. A Daily Cronicle jelenti: Berkeinstroo nevu holland gőzöst ma reggel két német tengeralattjáró elsüllyesztette. A hajót az egyik tengeralattjáró feltartóztatta és elkérte az iratát, majd legénységének tizenöt pernyi időt adott a távozásra. A gőzös legénysége két kis csónakon menekült a hajóról, ezután a tengeralattjárók két agyulovessel elsüllyesztették a gőzöst.

Gerard nagykövet Bethmann Hollveg-nél.

Berlin. Az Egyesült Államok nagykövete hatvanöt percig tanácskozott Bethmann Hollweg birodalmi kancellárral. Később mind a ketten a karlsruhi löversenyre mentek ki. A kancellár valószínűleg ma este visszautasít a főhadiszállásra és ott megállapítják az Egyesült Államoknak küldendő jegyzék végleges szövegét. Gerard nagykövet jelentette Washingtonba, hogy a kancellárral tanácskozott.

Orosz tábornok botránya Romániában.

(Garázdálkodnak az orosz vendégek.)

Távirati tudósítás.

Bukarest, április 25.

Allig hogy a szerencsétlen Andrei Volodin esete csak valamennyire is feledésbe ment, akit a saját házában egy orosz admirális véresre vert, mert az orosz vöröskeresztnek 15 rubelt, a román vöröskeresztnek ellenben többet adományozott, máris újabb hír érkezik egy romániai állampolgárnak, a Marghiloman-párt hívének hasonló molesztálásáról.

A kezünkbe került ugyanis a „Galatzai Noi” című romániai újság egyik száma, a melyben olvasható, hogy a Galatzban lakó Simionov Mihály, román alattvaló egy városi tanácsos és még egy előkelő ur társaságában megjelent a nevezett lap szerkesztőségében és elpanaszolta a rajta esett következő súlyos sérelmet:

Simionov, aki a román vöröskereszt részére már adakozott, az orosz vöröskereszt részére való adakozást megtagadta arra való hivatkozással, hogy őt, mint román állampolgárt csak a saját honfitársai szeszvedési érdeklik.

Történt azonban néhány nappal később, hogy az utóán P. Kartamisoff orosz főkonzul aramenóban ráfordott: „Miért nem állsz fel, amikor engem köszöntesz? En orosz tábornok vagyok!” Ezzel néhány sajtócsászó kíséretében botjával többzör rávágott Simionov fejére. Ez utóbbinak alig volt ideje, hogy megjegyezhesse, hogy ő román generálisoknak tartozik tiszteletadással. Az esetről, melynek tanui is voltak, a szegény Simionov orvosai látelét kíséretében a hatóságnak jelentést tett, hogy támadóját törvény elé állítsa.

Az esethez a fentemlített romániai újság a következőket tüzi:

„Erősen sajnáljuk a történeteket és nem vagyunk képesek belátni, miért kell, hogy a saját országunkban idegen alattvalók, még ha diplomata is, így bánhassanak velünk? Vajon ha ezt román ember merte volna elkövetni Oroszországban, nem megszabadtották volna-e már 24 óran belül a becses fejétől? És ha már saját országunkban ilyen történhetnek román alattvalókkal, mi történhetik vajon Bessarábiában orosz alattvalókkal?”

Sok románait Oroszországban ártatlanul letartóztattak és csak nagy nehezen engedték szabadon vagy koholt tettek elkövetése fejében el is itélték őket.

Erdekes, hogy a nevezett Simionov az őt kísérő előkelő urak nyújtotta személybiztonsága dacára egyre azt kérdezte a szerkesztőségben uraktól: „Vajon nem tartóztatnak-e le engem, amiért panaszt emeltem? Nem lesz semmi bajom?” Ugy látszik, azt hitte a jámbor, hogy szent Oroszországban van és mindjárt kiadja az őt Szibériába.

Románia nem avatkozhat már a háboruba.

A két mérsékelt álláspont. — Az események lehetetlenné teszik a fegyveres fellépést.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest, április 25.

Az „Universul“ jelenti: A Marghiloman-párt klubjában Corteanu, a román kormány semlegességéről előadást tartott. Kiemelte, távol áll tőle a kormányt támadni. A háboru kitörésekor a kormány négy lehetőség előtt áll. Háboru Ausztria, háboru Oroszország ellen és a két mérsékelt álláspont: a konzervatívoké meg a kormányé. A külsemények a két első pontot eltörölték, minek következtében már csak a két utóbbi jöhet számításba.

Ez év április havában — írja a „Journal de Geneve“ — megjutda Paris, hogy a nagy remények, amelyek Antonescu román igazságügy-miniszter látogatása után szárnyra keltek, hogy t. i. Románia közeledni fog a négyesszövetséghez, nem fognak teljesedni.

Románia értésére adta az ententék, hogy esatlakozását nem kötheti terminushoz.

Ez a kitűnő válasz alkalmas lehet arra, hogy előkészítse a négyesszövetséget azon hangulatváltozásra, amely Bukarestben április 7-én tényleg végbement. (A hírlapok tudósítása szerint t. i. Antonescu f. é. február havában állítólag Svájcba utazott „családi“ ügyekben.)

Bukarest. A „Seara“ Asquith beszédmódorát, mint utánczara méltó példát rövid cikkben figyelmébe ajánlja Take Jonescunak.

Ambár — írja — Anglia hadban áll Németországgal, az angol miniszterelnök sohasem használt oly vad, durva kifejezéseket. Take Jonescu olvassa el Asquith beszédeit és meg fog győződni, hogy Asquith egyetlen egyszer sem beszélt Németországról oly tiszteletlen hangon. Anglia és Franciaország nem kívánják — mondta Asquith — Németország megsemmisítését és a térségről való letörlését, míg Take Jonescu Románia nevében Németország megfojtását kívánja. Valószínűleg Asquith sem beszélt mindig úgy, mint tette Londonban, de sohasem használt oly közönséges és triviális nyelvezetet, mint Take Jonescu. Hisz es a nyomorult azt hiszi, hogy Németországgal még kibékülhet és reábirja az „Adeverul“ szamarait azon állítás megköcskötésére, mely szerint Take Jonescu, ha Berlinbe utazna, szíves fogadtatásban részesülne.

Bukarest. A „Le Journal des Balkans“ jelenti, hogy Mezentzovot Oroszországban árulás miatt kivégezték. Ugyanezen lap írja, hogy Mezentzov az orosz hadsereg tartalékos századosa volt.

E hírhez a bukaresti „Minerva“ a következőket fűzi hozzá:

„Különös, hogy oly időben, amikor Oroszországnak minden fegyverfogható tiára oly nagy szüksége volt, egy századosnak elegendő ideje akadt, hogy egy semleges országban,

(Románia) mint vándorénekes kóboroljon. Ez a Mezentzov és más orosz „énekesek“ egy éven át jártak-keltek Romániában és minden bizonynal egyéb ügyekkel is foglalkoztak, mint a nemes énekművészettel. Valószínű, hogy csak azért végezték ki, mert Romániában túl sokat énekeltek és tulkeveset kémkedtek.

Aradmegyei vádlottak a szegedi hadbírótság előtt

(Százhatvanketezer korona kár.)

Az Aradi közlöny tudósításai.

Szeged, április 25.

A szegedi honvéd hadosztálybírótság május 5-ikére tűzte ki tárgyalásra a katonai kincstár kárára elkövetett visszaélésekkel vádolt számvivő-altisztek bűnügyét. A tárgyalást, amelyet két hétre tűsték ki, nem a hadbírótság épületében, hanem a törvényszéken fogják tárgyalni, valószínűleg az esküdtészi teremben. A hadosztálybírósnak ugyanis csak egy, még pedig meglehetősen szűk tárgyalóterme van, amelyet nem lehet tizennégy napra lefoglalni, mert közben más ügyeket is kell tárgyalni.

A bűnperben három vádlott szerepel, Bartha István, a gyulai 2. honvédezredbeli tényleges főszámvevő, Kéri Lajos gyulavarsándi kereskedő, tartalékos elsőosztályú számvivő és Pugna Pál borossebesi kereskedő, a gazdasági hivatalba beosztott póttartalékos szakaszvezető, akiket csalás büntetével vádol a honvéd-ügyesség. A vád szerint Kántor Mihály százados, a gazdasági hivatal főnöke megbizta őket a 2. honvéd, gyulaezred közétkezési bizottsága részére való bevásárlásokkal. 1914. augusztusától a múlt év április elejéig terjedő időben a számlákba részint olyan árukat vettek föl, melyeket egyáltalán meg sem vásároltak, részint pedig a tényleg vásárolt élelmicikkeket magasabb összegben számlázták. Ilyen módon összesen százhatvanketezerháromezeröt korona kárt okoztak.

A százados megbízásából Bartha főszámvevő kezelte a közétkezési pénztárt, kifizette a szállítók számláit, Kérral és Pugnával együttesen vásárolta az árukat és kezelte az élelmiszer-raktárt. A vád szerint a büncselekmények elkövetésének az volt az alapja, hogy a mozgósítás elrendelésével életbelépett az úgynevezett „hadtáp-élelmezés.“ Ennek következtében az egy-egy katona után megállapított közétkezési pénz annyira fölszaporodott, hogy azt elfizni nem lehetett. A közétkezési pénzt ugyanis a hatósági árakhoz képest állapították meg, a vádlottak pedig a szükséges élelmicikkeket nagyobb mennyiségben, tehát olcsóbban szerezték be, azonkívül az étlap szerint előírt élelmet sokkal kisebb mennyiségű élelmiszerekből készítették. A megtakarított pénzt saját céljaikra használták föl.

A házkutatás alkalmával Bartha főszámvevő lakásán a kályuacsőbe és más helyekre eldugva összesen 84,000 koronát találtak. A másik két vádlott lakásán is találtak több ezer koronát. A pénz a vád szerint a visszaélésekből származott. A tárgyalásra 27 tanút

Görög koronatanács Szaloniki sorsáról.

(Athénben kihirdették a hadiállapotot.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, április 25.

Athén. A király elnöklete alatt koronatanács volt, amelyen a kormánytagokon kívül a vezérkár összes tagja és a görög politikai pártok vezérei is megjelentek. A koronatanácsot megelőző napon az eredeti szándéktól eltérően, Venizeloszt is meghívták, aki a meghívást visszautasította. A Hestia című lap arról értesül, hogy a koronatanácson véglegesen megállapították a görög kormány magatartását az esetre, ha a központi hatalmak megindítják a Szaloniki ellen tervezett offenzívát. A kormány minden eshetőségre el van készülve. A koronatanácson kétségnélkül beigazoldott, hogy nemcsak a király és a kormány között van meg a tökéletes harmónia, hanem az ország összes pártjai és a hadsereg is mint egy ember lelkesedéssel követi a király politikáját.

Athén. Az entente barát Venizelosz párt az eszközök megválogatása nélkül folytatja agitációját a görög kormány semleges politikája ellen. Gunaris belügyminiszter a legutóbbi minisztertanácsban a hadiállapotot. A minisztertanács azt javasolta, hogy a lázítások megakadályozására Athenben hirdessen el fogadta az indítványt, amiről Skuludis miniszterelnök azonnal referált Konstatin királynak, aki hozzájárult a minisztertanács döntéséhez és így Athenben már kiűszedtek az ostromálisták.

Athén. Skuludis miniszterelnök az entente követinek ma nyújtotta át az Epiruszra vonatkozó válaszjegyzékét. A válaszjegyzék hangsúlyozza, hogy Görögországnak Epiruszban tett rendelkezései adminisztratív intézkedések voltak, amelyeknek megtételére kizárólag a görög kormány találta magát hivatottnak. A görög kormány minden illetéktelen beavatkozást e tekintetben visszautasít. Az epiruszi kérdés nem tartozik a jövődó békekonferencia elé, mert a görög kormány a meglévő és elvitatnatatlan jogait érvényesíti Epiruszban.

Szofia. A Bolgár Távirati Iroda megáfolja azokat az entente sajtóban megjelent híreket, melyek szerint Bulgáriában nagy elégedetlenség uralkodna és mintha a katonák megszökésének... (A szöveg a továbbiakban nem olvasható.)

Amsterdam. A Morning Post írja: „Korfiu jelentések szerint a szerb hadsereget francia egyenruhával és francia fegyverekkel szerelték fel. A reorganizált szerb hadsereg százharmincezer emberből áll. A katonaság kitűnő egészségű és nagy-szerű szellemű. Készül az eljövendő harcokra.

Ivánka képviselő, Rudnay prépost a pozsonyi törvényszék előtt.

(Külön tárgyalják az elmebajos képviselő ügyét. — A főtárgyalás első napja.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, április 25.

A pozsonyi törvényszék ma kezdte meg annak a nagyszabású hadseregszállítási pernek a tárgyalását, amelynek főszereplője Ivánka Imre, a függetlenségi pártból kilépett országgyűlési képviselő. A per huszonegy vádlottja közül épen a főszereplő: Ivánka képviselő — mint előre látható volt — nem jelent meg a tárgyaláson, mert néhány nappal ezelőtt azon a címen, hogy paralízisa van, a Schwartzertbe vonult.

A főtárgyalás iránt Pozsonyban nincs nagyobb érdeklődés, de annál inkább érdeklődnek Bécsből, Budapestról. Drószler Róbert táblabíró a főtárgyalás elnöke. A vádhatóság részéről Scheffer Vilmos dr. és Terebessy János dr. királyi ügyészek ülnek az ügyészi emelvényen.

Huszonkét vádlott, kétszáz tanu.

A huszonkét vádlott, akiket az ügyészség a hadviselés érdekei ellen elkövetett bűntettel vádol, a következők:

Ivánka Imre dr. országgyűlési képviselő bécsi lakos. Krausz Géza, jelenleg katona, bécsi lakos, Rudnay Alajos bajmóci prépost-plébános, Rothmüller Sándor bécsi lakos, jelenleg katona, Szekiesák Jenő dr. vagyonos privygei lakos, Goldner Fülöp trencsényi földbérlet és marhakereskedő, Fuchs Gyula nagyszombati marhakereskedő, Szidon Henrik nagyszombati marhakereskedő és mézárós, Stern Henrik trencsényi földbérlet, Kohn Lajos perétei take-reskedő, Smetana Samu vagyonos trencsényi földbérlet, Smetana Ede jóiaki földbirtokos, Bauer Jakab trencsényi mézárós, Schwartz Oszkár beckői marhakereskedő, Rosenbaum Zsigmond péhői földbérlet, Stangel Dávid trencsényi vagyonos lakos, Krausz Viktor bogoszlói gazdasági intéző, Spitz Márkus bogoszlói gazdasági ispán, Skratek Károly pozsonymittai béresgazda, Stangel Dávidné trencsényi lakos, Rosentfeld József vagyonos nemesújfalusi lakos és Csorba Mór trencsényi körjegyző. Ezek közül Ivánka Imre a konzorcium vezetője volt, Krausz Viktor, Rothmüller Sándor és Szekiesák Jenő Ivánka tükárai és megbízottai voltak, Rudnay Alajos, amikor Ivánka Imrével a hadügyminiszterium megszakitotta az összeköttetést, átvette a konzorcium vezetését, a többi vádlott pedig részint alszállító, részben pedig alkalmazott volt. A huszonkét vádlottat tizenegy ügyvéd védi. Ivánka védője Nagy Emil, de helyette Sötér Tivadar dr. jelent meg a tárgyaláson, a többi vádlottat pedig Kozma Gábor, Lichtner Jenő, Kelemen Samu, Szegheő Gábor, Battlay Dezső, Halmi, Pollák Kornél, Gál Jenő és Fejér Miksa ügyvédek védik.

Ivánka Imre, aki szanatóriumba vonult, Rothmüller Sándor, Krausz Géza, akik katonai szolgálatot teljesítenek, továbbá Kohn Lajos és Krausz Viktor nem jelentek meg, Stangel Dávid pedig, akit őrizetben tartanak, fogházor kíséretében jött a tárgyalásra.

Hat szakértőt és kétszáz tanut idézett meg ezenkívül a törvényszék.

Ivánka Imre nem jelent meg.

Az elnök megnyitva a tárgyalást a következőket mondja:

— Most, amikor véreink életükkel és vérükkel védik a hazánkat, azok, akik ezt az időt arra használták fel, hogy vagyonaikat meg nem engedett módon gyarapítsák, súlyos büntetés alá esnek. Ha azonban ártatlanul kerültek vád alá, akkor itt meg is kapják az elégtételüket. Tárgyalás alá kerül a gyorsított eljárás rendelkezései szerint a hadviselés érdekei ellen elkövetett bűntettel vádolt Ivánka Imre dr. és társai bűnügye. A nyilvánosságot a magam részéről egyáltalában nem korlátoztam. Berendeltünk egy pótbíró. Most a megjelentek személyazonosságát állapítom meg. Dr. Ivánka Imre?

Dr. Sötér Tivadar védő: Nincs itt.

— Beadvány érkezett, hogy dr. Ivánka Imre a purkersdorfi szanatóriumban internáltatott. Időközben bejelentés jött, hogy a Schwartzert szanatóriumba vitték. Intézkedtem, hogy az idézés kézbesítessék, de eredménytelenül. Elmaradásának indokolásául orvosi bizonyítványokat terjesztettek elő. Az elnapolás iránt is kérvény érkezett, erről azonban a tárgyalás folyamán történik határozat.

A következő vádlott Rudnay Alajos. Az elnök kérdéseire elmondja, hogy 59 éves prépost Bajmócon, körülbelül 10.000 korona vagyona van.

Szekiesák Jenő dr. vádlott megjelent. Elmondja, hogy földbérlet és gyárigazgató Privygen, 150.000 korona vagyona van.

Egymásután megállapítja az elnök a többi vádlott személyazonosságát, de közülök még nem jelent meg Kohn Lajos és Krausz Viktor. Azután felolvasta az elnök az Ivánka Imre mentelmi jogának feltüggesztéséről szóló képviselőházi határozatot. Bejelenti, hogy a sértek képviselői a hadügyminiszterium részéről megjelent Pajor Rudolf dr. katonai kincstári jogi képviselő, a kincstári jogügyi igazgatóság részéről pedig Marinovics Imre dr. A tanúk közül egyelőre csak néhányat idézett meg a bíróság, a többi turnusokban fog megjelenni.

Közi az elnök, hogy a tanuképpen megidézett Reithoffer Alice bécsi lakos bejelentette, hogy ő osztrák honos és nem szándékozik megjelenni. Erre ő nem is kötelezhető.

Külön tárgyalják Ivánka ügyét.

A szakértők megesketésének kérdéséről vita indul meg. Gál Jenő dr. védő szerint a szakértőket az eljárás folyamán eddig az ügyészség eskette meg. Az ügyész pedig a perrendtartás értelmében nem vehet ki esküt senkitől. Szabálytalanság tehát, hogy az eljárás folyamán az ügyész akár tanut, akár szakértőt megeskessen. Kéri tehát, hogy a szakértőket ismét eskesse meg.

Dr. Scheffer ügyész eljárása indoklására felemlíti, hogy a gyorsított eljárás rendelkezései szerint az ügyészt éppen olyan jogok illetik meg, mint a vizsgálóbíró. Ellenzi a védő indítványának elfogadását.

Az elnök tudatja, hogy a törvényszék később fog határozni.

Az elnök megállapítja, hogy kik jelentek meg a védők közül.

— Ki képviseli Ivánka Imre dr.-t?
— Mint Nagy Emil helyettese tisztelettel jelentkezem — szólal meg Sötér Tivadar dr.
— Ont tanunak is megidéztük — konstatálja az elnök.

— Igen, de az ügyvédi meghatalmazásom régebb idő óta kelt, amennyiben én már nyolc hónap óta vagyok védője Ivánka Imrének.

— Az az ügyvéd, aki tanuként szerepel az ügyben, nem lehet védő — tiltakozik az ügyész.

— A törvényszék erről is később fog határozni — jelenti az elnök.

— Indítványozom, hogy Ivánka ügyét a törvényszék különítse el a többi vádlott ügyétől — szólal fel Scheffer Vilmos dr. királyi ügyész. A bejelentés szerint négy orvosszakértő véleménye meggyezik abban, hogy Ivánka súlyos agyban megbetegedett. Később írásban fogom indítványozni elmeállapotának megfigyelését. Minthogy cselekménye a többi vádlott cselekményével nincs oly szoros összefüggésben, hogy el ne lehessen különíteni, méltósságuk a tárgyalást megtartani Ivánka nélkül.

Megtartják a tárgyalást Ivánka nélkül is.

Kelemen Samu dr. védő bejelenti az összes védők nevében, hogy a többi vádlottak ügyét enélkül nem lehet tárgyalni és kéri Ivánka Imre elmeállapotának megvizsgálását. Ugy tudja, hogy Ivánkának paralízisa van, de ezt az elmeállapot megvizsgálása előtt nem lehet igazolni. Az a gyanúja, hogy Ivánka Imre a paralízis akkor következett be, amikor a tárgyalás előtt a harmadik eszengőssé ehangzott. Indítványozza még, hogy Terebessy János királyi ügyészt zárja ki a bíróság a tárgyalásból, mert az ügyész az eljárás során vizsgálóbírói teendőket végzett.

Gál Jenő dr. védő szintén Ivánka elmeállapotának megvizsgálására tesz indítványt és kéri, hogy ezért negyvennyolc órára tüggesze fel a bíróság a tárgyalást.

Rövid tanácskozás után a törvényszék elutasította a védők összes indítványait és elfogadta az ügyész ama indítványát, hogy Ivánka ügyét a többi vádlottal elkülönítve tárgyalja. Elutasította a bíróság a Terebessy ügyész kizárására vonatkozó indítványt is.

Kitüntetések. A király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismeréséül Kratzer Dániel 33. gyalogezredbeli századost a signum laudissal tüntette ki. A király dr. Mladin Virgilnek, a marosvásárhelyi 9. honvéd huszárezred osztályorvosának az ellenség előtt tanúsított vitéz és önfeláldozó magatartásáért a signum laudist adományozta.

Iparosok pályázata. Vargassy Lajos polgármester, mint a Weitzer-féle alapítványi bizottság elnöke a következő pályázatot hirdeti: Ipari szerszámok és előállítás módok feltalálásának jutalmazására a Weitzer-alapítvány kamatából 1000 koronát fordítunk. Az ipari szerszámok és előállítás módok valamint ezek javításának feltalálói, amennyiben állandóan Aradon lakással bírnak, pályázati kérelmükben igazolni tartoznak, hogy állandó aradi lakosok, továbbá a találmányt megfelelő minta, illetve az előállítás módok szabatos műszaki leírása alakjában a Weitzer-alapítványi bizottsághoz bemutatni s a bizottság kérésére a találmányt szemléltetőleg is ismertetni tartoznak. A pályázati kérvények f. évi május hó 30-ig polgármesteri hivatalban nyújthatók be.

H I R E K.

— Mindennek a háboru az oka. Az aradi közönség husvétkor és pünkösdkor erkölcsi kötelességének tartotta üsdök óta, hogy kiránduljon. Némelyek Velencébe, Abbáziába, Flórencebe, vagy Brioniba menekültek a nyári tavasz szeszélyei ellen, viszont a tizezer koronánál kisebb jövedelemmel bíró polgártársaink megelégedtek Budapestről, vagy Bécsből, esetleg Lippatüreddel is. Az idén ezek a kirándulások lényegesen lerodukálódtak. A város lakosságának az a része, amely közel lakik a csálai erdőhöz, tehát a Varjassy Lajos-utca és nozzákapcsolt részeinek lakói, ilyenkor megelégednek a szabad természet gyönyöreit és kirándulnak a korzóra, azok pedig, akik a korzó környékén lévő magas házakban élnek le itjuszagukat és aggkoruk bágyadt éveit, a husvét gyönyörökét a Csála környékén, vagy legalább is a Maros-parton keresik és talán meg is találják. Nem tudjuk honnét, de amerre láttunk, mindenütt szinte beláthatatlan nagyságu tömegek hadamzóltak. A falvak népe a városba koncentráldók a tavaszi és nyári ünnepeken, de viszont a falu sem áll azért füresen. Háboru van, a világháboru huszonegyedik hónapja dúl és a semleges államokban, vagy pláne az emenséges országokban azt hiszik, hogy itt mindenki gyászol, náttuk már kihalnak a városok és élő emberállatot nem lehet látni a falvakban. Ha a husvét tömegek nyugsgését, ha az élet gondtalan örömei után futkoso emberpárok végtelen rajvonala az angol, a francia, vagy az orosz hazugsággárosok valami latin-talian Zeppeinről jól megsejlelheték volna, talán ezt mondják vala:

— Hagyjak abba a harcot. Hiszen ezek többen vannak most, mint a háboru elején.

Es milyen pompázó srokban hullámozott a husvét tömeg. A divat nem engedett a maga jogából. A fúri hölgyek spórolási intémei nem sokat használtak. A bő glocknik és antilopbetétes magasszárú cipők sora végeláthatannak tetszett. A háboru pedig nem tartozott a társaság témái közé. Amerika tevégeledzéséről inkább csak irófasan eszevegték.

— Már rég nem volt új hadüzenet.

— Portugália után az Amerikai Egyesült Államok következnek, mert ahogy Anglia dudal, úgy táncol a yenki.

A ragyogó napfényben gondtalan emberrajok imbolyogtak és elfeledték az olasz ofenzívát, a verduni nagy mérközést, Wilson ur arcpirító alakoskodását, a Col di Lanát, a zsirhiányt, a borspekulációt és a tavaszi tagyot. A kedv csak akkor romlott el, a hangulat csak akkor foszlott szét, amikor hétón utó után rettenetes vihar söpört végig a városban és nagyszemü jégeső lenyegette az ablakokat és pusztította a gyümölcsfák virágait. Akkor se a termés pusztulásának lehetősége aggasztotta az embereket, hanem ilyen panasz ugyan fel az ajkukon:

— Még se járja, hogy ez az eső tönkre teszi a drága ruhákat és cipőmet. Ennek is a háboru az oka. Azok a ménkü nagy ágyuk csazze-vissza kergetik a felhőket és vihart csátálnak. Elzöldt husvétkor sose volt ilyen eszszakadás. Na, elég is volna már a háboruból!

Hallják ezt hadvezér urak? Fejezzék be már azt a csunya ágyuzást, mert a hölgyek nem tudnak rendesen öltözködni a váratlanul rájuk csapó vihar miatt.

— Bülow herceg letartóztatását követelik a franciák. *Berlinből jelentik: A Berliner Tageblattnak* jelentik Zürichből: A párisi *Radical* azt követeli, hogy a svájci szövetség tanács tartóztassa le a Lucernben tartózkodó Bülow herceget. Ha ezt nem akarja megtenni, akkor utasítsa őt ki Svájból. A félhivatalos Baseler Anzeiger megjegyzi, hogy a szövetség tanácsnak semmi köze sincs Bülow herceghez.

— Az aradi kereskedők és az új időszámítás. Az Aradi Kereskedők Köre a következő meghívást teszi közzé: A május 1-én életbelépő új hivatalos időszámítás kívánatossá teszi, hogy az üzletek zárórája tekintetében a kereskedők egységes megállapodásra jussanak. E célból félhívjuk Árad összes kereskedő-főnökeit, hogy folyó évi április 27-én esütörtök este 9 órakor, az Aradi Kereskedők Köre helyiségében (Tabajdi Károly-utca. 1. szám) tartandó értekezleten okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

— Az orosz vezérkar új főnöke. Kopenhagából jelentik: A cár Belajew tábornokot, a hadügyminiszter eddigi segédt vezérkari főnöké nevezte ki.

— Halálozások. Just Ferencné, szül. Schiebel Anna, néhai Just Ferenc nyugalmazott osztr. magy. államvasuti főfelügyelő özvegye, f. hó 19-én Budapesten 85 éves korában elhunyt. Az elhunytban Just Ferenc, Máv. üzletvezető édesanyját, Streer Emil, Máv. főfelügyelő pedig anyósát gyászolja. Az elhunytat a budapesti Kerepesi-ut melletti temető halottas házából temették f. hó 21-én, hol a gyászszertartáson a nagyszámu rokonságon kívül ott volt Tolnay Kornél, a m. kir. államvasutak elnöke, Darvay Károly, Máv. igazgató, Masirevics György, Máv. üzletvezető-helyettes, Nagy Virgil és Zetevich Kornél műegyetemi tanárok, Schmidt Albán, Feledy Dezső igazgatók és sokan a volt osztr. magy. államvasutársaság régi tisztviselői karából, illetőleg ennek családjából. Az elhunytat, kit általánosan szerettek és tisztelték, ugyanott helyezték örök nyugalomra a csálai sírboltjában.

Gombos István, 48-as honvéd tegnap délelőtt Aradon meghalt. Az elhunytban Gombos Antal panközi állami iskolai igazgató és Gombos Albin dr. fővárosigimnáziumi tanár édes apjukat gyászolják.

Dencig Béla, a városi szegényház gondnoka hosszabb ideig tartó betegeskedés után elhunyt. Halálát feleségén kívül fia, ifjabb Dencig Béla, a házvezető többszörösen kitüntetett hadapródja gyászolja, aki azonban a temetésre nem jöhet haza a harctérről, ahonnan távirati értesítés érkezett a mélyen súlytott családdhoz, amelyben ezt tudomására adják. Temetése holnap délután lesz a városi szegényházból.

— Ahol tilos gyerekeknek este az utcán járni. *Fiuméből jelentik: Derencin Xavér, a fiumei rendőrség igazgatója* rendeletet bocsátott ki, melyben megtiltotta, hogy a 14 éven aluli fiú és leánygyermek este 8 órán ut az utcákon és tereken tartózkodjanak. A szülők és rokonok által nem kísért gyerekeket a rendőrség őrizet alá helyezi és átadja őket hozzátartozóiknak, akiket felelősségre tognak vonni.

— Athelyezett járásbíró. Az igazságügyi miniszter Kovács Mihály kisjenői járásbíró az aradi királyi járásbíróshoz helyezte át.

— Szent György. Tegnapról kezdve tehát ismét város vagyunk. Mert, hogy város csak Szent Györgytől Szent Mihályig tudunk lenni, szent Mihálytól szent Györgyig pedig, amikor vesernyére este hétkor harangoznak, visszavetlünk faluvá, ahol este kilenckor minden jó lélek tér nyugovóra, a kapukat pediglen bezárják. Hogy miért van ez így, azt talán még a katonai kritikusok sem tudnak megoldani, pedig azok mindenre tudnak nyomós okot és indokot. Valószínű, hogy a házfelügyelők szakegyesületének disztagságára pályázott valamikor az az ur, aki a kapunyitási szabályrendeletet alkotta és direkt az ő kedvéért tartotta szükségének a kilenc órai kapuzárást. Szent György felszabadító napja azonban ebben a keserves időben igen rövid időre nyújt elégtételt a téli falusi életért, ha csak a hatóság nem kap észbe és belátja, hogy az új időszámítás szerint tulajdonképpen a városi szabályrendeletnek az az intézkedése, hogy máttól kezdve este 10 órakor zárják a kapukat semmit sem ér. Május elsejétől a hivatalos esti tíz órakor a pihent eszű urak osodabogarakkal semmit sem törődő tények szerint csak este kilenc óra lesz. Ha tehát a kapuzárás idején a hatóság nem változtat és nem teszi azt tizenegy órára, akkor tulajdonképpen a nyáron is este kilenc órakor már kapunyitást kell fizetni. Ezt az adót semmiféle takarékosági atokkal indokolni nem lehet. A tanácsnak okvetlenül el kell rendelnie, hogy a kapukat csak tizenegy órakor szabad bázárni, aminthogy, meg kell változtatnia a rég idejét mult kilenc órai zárást is, mert réges régen leve ettük a városi falusi oszimat és fényes városi lakcipőben járunk.

— A nyári időszámítás a magyar királyi államvasutak vonalain. Az államvasutak igazgatósága tudatja a következőket: Április hó 30-ról május hó 1-re hajló éjjel a magyar királyi államvasutak vonalain a „nyári időszámítás” vezetetik be. Ebből kifolyólag április hó 30-án éjjel 11 órakor a vasuti szolgáltatnál valamennyi óra 12 órára igazittatik s ezzel a vasutnál jelenleg használt időszámítás 1 órával előre tolatik. Új nyári menetrendek ez évben nem lépnek életbe; a jelenleg használatban lévő menetrendek tehát az új időszámítás bevezetése után, vagyis május hó 1-étől folytatólag továbbra is változatlanul évényben maradnak. Mindazok a személyszállító vonatok, amelyek a kiindulási állomásról az átmenet időpontja, vagyis április hó 30-án éjjeli 11 óra előtt indulnak és végállomásukra menetrend szerint április hó 30-án éjjeli 11 óra, illetve az új időszámítás szerint május hó 1-én éjjeli 12 óra 01 perc után érkeznek, attól az állomástól kezdve, ahol éjjel 11 óra előtt utoljára megállanak, egészen a végállomásig, a menetrendhez képest egy órai késéssel tognak közlekedni. Azok a személyszállító vonatok ellenben, amelyek menetrend szerint április 30-án éjjel 11 óra, illetve az új időszámítás értelmében május hó 1-én éjjel 12 óra 01 perc után indulnak, a kiindulási állomásról a menetrendekben kitüntetett időben már az új időszámítás szerint rendszeren tognak indittatni. A Konstantinápoly felől április hó 30-án menetrend szerint éjjel 10 óra 47 perckor Zemun állomásra érkező Balkánvonat a menetrendhez képest nem csak a magyar királyi államvasutak vonalain, hanem a csatlakozó idegen vasutakon is, egészen a vonatvégállomásig, vagyis Berlinig, illetve Strassburgig, 1 órai késéssel fog közlekedni.

— Az aradi Vöröskereszt közgyűlése. A lapok révesen hozták az aradi Vöröskereszt választmány ez évi közgyűlésének idejét. Az einokség oia helyesbíti a megjelent hírt, hogy e hó 29-én, szombaton délutáni 4 órakor a

közzülést előkészítő választmányi ülését tartja meg a városháza tanácstermében s május hó 6-ikára tüzte ki a közzülést.

— Számadás, a hadbavonuló katonák ruháira történet gyűjtésről: 1. Urinők által gyűjtött, a már hírlapilag közzétett gyűjtőívek tanúsága szerint összesen: 4289 korona 74 fillér. 2. Kezeimhez betolt: a) hangverseny jövedelemből 1077 korona, b) temetői gyűjtésem 135 korona 18 fillér, c) íveimben 8592 korona 01 fillér = 4804 korona 19 fillér, összesen gyűjtésem tehát: 9093 korona 93 fillér. Ezzel szemben kiadott, az 1-52. t. alatt levő számlák szerint az egész bevétel, vagyis 9093 korona 93 fillér, melyből ruhaneműek, felöltők, szövetek, meleg kellékek lettek vásárolva. Kiemelni tartozom, hogy Resch Ferenc altábornagy ur nemeslelkűsége lehetővé tette, hogy az anyagok a rendelkezésemre bocsájtott szabókatonák által feldolgoztattak, az iskolák kész dolgokat küldöttek hozzám, gr. Károlyi Gyuláné folyton támogatott. Ezeket figyelembe véve, az elkészült eredmény, a fenti gyűjtött összeget jóval magasabb értékre hatványozta. Támogatott a törekvésemben a helyi sajtó. Szállított a különféle fegyvernemű, harcban vonult harcosaink részére meleg kapa 2300 pár, trikó nadrág 110, trikó ing 110, meleg harisnya 120 pár, merény 4, nagy uti szőrmelunda 1, naszelegítő 220, lápszárvédő 30, vízhatlan beült baslik nyakkötővel 2450, meleg keztyű 610 pár, érmelegítő 760 pár, köpenygallér 50. A harcosaink irányában tanúsított nagylelkűség, jutalmát a jóleső lelkiismeretben bírja. Fogadják őszinte köszönetemet mindazok, kik munkámban támogattak. A gyűjtésre vonatkozó összes adatok betekinthetők bárki által nálam. Dr. Művek Lajosné sz. Vertán Hona.

— A piros tojás meg a kék tojás. Az újságok, amelyek városban készülnek és városi emberek tollával íródnak, husvétra elszírták a piros tojást. Oda a husvétü poézis, ha nincs piros tojás, ezt pedig betöltötte a magas kormány. Így képzeltük ezt mi a városban élők. Hogy valóságban mi volt a piros tojással talán, arról így számol be egy aradi ur, aki a husvétü ünnepeket odahaza töltötte: — Husvétü nétfőjén nagy meglepetéssel láttam, hogy a falumbeli menyecskék, leányok, gyerekek vígan ajándékozgattak a husvétü tojást, szép csupikákra, futurista-zöldre, karkulin-sárgára festett lyuktojasokat. Mi az — mondom — hiszen ti is a festett tojás? Dehogyan is ti is kérem atassan — felelik az asszonyok. — Csak épen hogy a piros tojás ti is, mert hogy az a ver szánere emlékeztet, amit a fiaink öntenek ki a hazáért. De kék, sárga, zöldet szabad festeni, mert annak semmi köze a verhez. Hát festettünk is. — Így értettek meg a bolcs rendelkezést a jó talusiak.

— Tűz a gyoroki templomban. Husvétü vasárnapján este a gyoroki római katonai templom harangozója, amikor az esti harangozásra a templomba ment, égő ruhától eredő füstszagot érzett. Kiatolni kezdte a füst okát, látta, hogy a sekrestyéből tört a nagy füst. Azonnal felre verte a harangokat, hogy a lakosságot figyelmeztesse a veszedelemről. A község lakossága a tűzoltókkal együtt igyekezett menteni a templomot de az erős tojtó füst miatt a sekrestyébe bejutni nem lehetett. Fáradtságos munka után sikerült a tüzet elfojtani. A füst eloszlása után kitért, hogy a legértékesebb egyházi ruhák, oltárterítők és könyvek a tűz martalékai estek. A kár 3000 korona. A megejtett vizsgálat megállapította, hogy a tüzet a füstőlőből kipattanó székra

okozta, amely meggyújtott egy papi falat s erről lassan égve terjedt tovább a tűz.

— A legelőnyösebb mód a IV. hadikölcsönre úgy jegyezni ahogyan azt az „Aradi Iparosok Hitelszövetkezete” az alábbi felhívásban ajánlja. Hogy a legszerényebb viszonyok között lévő polgárlásaink is kivessék részüket a hadikölcsön-jegyzés hazafias kötelességéből és egyben mindenkinek módjában legyen jól kamatozó állampapírra szert tenni, alkalmi csoportokat alakítunk havi befizetések mellett. Az első alkalmi csoport egy évre alakult és 1917. évi július hó elsajén oszlik fel, amikor is mindenik belépett tag megkapja a jegyzett 6 százalékos járulékkötvényt. Egy 50 koronás kötvényre első részletként 6 korona fizetendő le a jegyzésnél, a többi összeg 11 hónapon keresztül havi 4 koronával törleszhető. A 100 koronás kötvényre 12 koronát fizet le első ízben a jegyző fél az aláírásakor, és 11 havi 8 koronás részlettel törleszti a többi. A második alkalmi csoportnál még sokkal könnyebbek a feltételek, mert az 2 évre alakult és 1918. évi július hó elsajével oszlik fel. Ebben a 100 koronás kötvényre 6 koronát kell befizetni a jegyzésnél és a többi huszonnégyhavi 4 koronás részletben törleszteni, míg az 50 koronás kötvényre 3 korona az azonnal való befizetés és a még hátralévő összeget 11 havi 4 koronás részletekben egyenlíti ki, a miután a kötvényt megkapja. Bizonyosan nagyon sokan lesznek, akik ezt a kedvező jegyzési módot választják és ezen kedvezmények biztosítása mellett tesznek eleget hazafias kötelességüknek. Bővebb felvilágosítással szolgál az „Aradi Iparosok Hitelszövetkezete” az ipartestületi szakközben Erzsébet királyné-körút 16. délután 4 és 6 óra között; továbbá az „Aradi Ipartestület” hivatalos órái alatt, az autorszövetkezet (Aizel Péter-utca), a cipészek termelészövetkezete (Szabadság-ter 14.), valamint az iparosok nagy része, akik onszellenül vállaltak a közvetítést. 2152

— Kisfia a vasúti kocsi alatt. Husvétü vasárnap délután súlyos balség történt a Marosparton, az újaradi vasúti közlekedésben. A Hajo és a Part-utca között lovasúti sínek vannak, melyek a papgyárba vezetnek, és az úres tenger kocsik néha napikig is ezen az úton szoktak vesztegelni. Vasárnap délután nyolc-az kisfia a sínek közlekedésben játszott és itt árt úresen egy vagon is. A gyermekek a vagonon játszottak, fel és le ugattak, majd valamelyikük indítványára közös erővel megindították a kocsit. A már mozgásban lévő kocsit erősen tolták, hogy minél gyorsabban szaladjon és így történt, hogy Nemeth János, Nemeth László polgári iskolai tanár kilenc éves kislánya, aki szintén a közlekedésben lakik, a vagon tolása közben megbotlott, felbuzott és karja a teherkocsi kereke alá került. A szerencsétlenül járt gyereket a mentők a kórházba szállították, ahol megállapították, hogy kisebb sérüléseken kívül bal felsőkarján csonttörést szenvedett.

— Harmadik hónapi elzárásra ítélt tejpancsoló. Arad város tanácsa mai ülésén foglalkozott Samu Lipót aradi tejkereskedő kihágási ügyével. A rendőri büntető bíróság, mint udvalévő Samu Lipótot tejhamisításért két havi elzárásra és 400 korona pénzbüntetésre ítélte és ezenkívül a tej árának jogtalan emeléséért külön tizenöt napi elzárással és 200 korona pénzbüntetéssel súlytotta. Samu Lipót megelégedte a két ítéletet, melyet maragyalt a város tanácsa. A tanács mindket ítéletet helybenhagyta.

— Alkalmi olcsó árak a Fischer áruházban. Jó minőségű tehér vagy szines férfi ing darabja 7 korona, egy nyulszőr kemény kalap 7 korona, fekete finom eudaweis harisnya 200 korona, gyermek patent és cerna harisnyák 150 koronától 3 koronáig. Megérkeztek a gyönyörű mátróz sapkák és leányka kalapok 3 koronától 7 koronáig. Egy férfi vagy női nyers selyem ernyő 7 korona. Fischer Nagy Áruháza. 271

— A szőlősgazdáknak s a harctéren a katonáknak nagy lesz az öröm, mert bőven terem bor és gyümölcs, amióta „Peronoszpor”-ral permetezik a szőlőket és a gyümölcsfákat. Utalunk lapunk mai hirdetésére. 2052

— Underwood-gépiró és gy rsíró szakiskola Zitter és Hoikos cégnél, főpostával szemben. Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legutányosabban vállaltatnak. 4697

— Csomagoló papírok nagyban Kerpelnei. 241

— Gyermek-kocsik, gyermek-székek csakis Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.

Gránát szilánkok.

az Aradi Közlöny 1916. április 26. számában

Isonzó-íróat 1916. ápritis.

Amikor a gránát elrobban, a darabjai széjjelrepülnek minden irányba. E darabok repülés közben, aszerint, amilyen az alakjuk és súlyuk, különböző és különös hangokat hallatnak.

Az egyik komolyan, vészjóslóan, fénygeiben bug, a másik olyan hangot hallat, mintha tájra neki, hogy elszakadt a testvéreitől, a harmadik dühös sziszegéssel surra el a fejünk felett és sok meg olyan turesán, komikusán zug, hogy az ember elmosolyodik rajta.

Egy pár apró gondolat és történet-színleket akarok itt elmondani. Olyanok, mint a gránátzilánk tuga; némelyik szomorúan ijesztő, a másik szatirikus, a harmadikon talán elmosolyodik az ember.

(Ibolyák.) Van a Valone völgyében, a San martinói front mögött egy elhagyott falu. Házaian gránátzilante lyukak tátonganak, az udvarokban gaz tenyészik és egy lélek sem lakik benne.

A falu mellett egy kis lapályon sok, nagyon sok fehér tenyőfakereszt emelkedik a barna földhalmok felett. A Doberdó és a Monte san Michele lövegy nyugosznak itten.

Az egyik baka, aki halottakat temet, egy csokor ibolyát hozott nekem, amelyek ott nőttek a sírok között. Szerény kis mezei ibolyákat.

A virágot mindig nagyon szerettem; ide tettem őket a Deckung kis asztalára, magam elé és valami megkülönböztetett tisztelettel nézem őket.

Talán van valami bennük a doberdói hősök véréből, a hajausági, aradi és sok más véréből! Talán az illatukban is van valami azoknak a katonáknak az utolsó lehelletéből.

Talán mégsem olyan közönséges mezei-ibolyák ezek...

(Irons.) Az egyik dolinában, pár lépésre a tűzvonal mögött, egy pár egyszerű sírhalom van. Három négy baka nyugszik mindegyikben. Egyszerű barna földhányás, hevenyében összerótt fakereszt fölöttük és tentacerezával rájuk írva a név.

Akkor nem volt idő szobát csinálni.

Olvasom a nevéket. Az utolsó sírnál megrezen bennem valami.

Kis sír, csak egy embernek való, a keresztsje ládadeszkából készült, név nincs rajta, de helyette ott maradt a láda fölirainak egy része a keskeny deszkasávon: „ein Stück“, „egy darab.“

(A milánói suszter.) A multkor egy ellentámadásnál foglyul ejtett olaszok közül beszélgetni kezdünk az egyikkel. Egy földhadnagyunk, ki jól tudott olaszul, sok mindenfélét kérdezett tőle. A válaszaiból kivettük, hogy lelohadt már a harci láng „bár beese kezdtek volna“.

Elnéztem a fogoly sápadt arcát.

Vörös sertiék nőttek az állán, a bajusza csenevész volt és lefelé konyult. Suszter volt odahaza, Milánóban.

Éliás Lipót Fia

butorszállító vállalata

Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Telefon 250. szám.

Telefon 250. szám. 1941

Eliás Lipót Fia butorszállító Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

E pillanatban úgy rémlett nekem, mintha az egész olasz hadsereg ilyen suszter lenne; egy suszter, aki már egy éve hiába erőlködik azon, hogy kifoltozza az olasz csizmát; — pedig de sok jó bőrt elhasználtak már hozzá; — és a milánói suszter is dolgozott rajta...

(Akasztófa humor.) Még akkor történt, mikor a Doberdón nem voltak futóárokok amelyekben legalább puskagolyó elől védve lehet az állásokba jutni. A felváltásnál mindig nyílt terepen kellett a tűzvonalig menni és így mindig volt egy pár áldozata a szabadon fűtyülő golyóknak.

Egy koromsötét éjszakán keservesen botoráltunk a tűzvonal felé, hogy fölváltsuk a másik ezredet.

Az orrunknál tovább nem láttunk és a bakák szidták a köveket, amelyekben minduntalan megbottlottak. A golyók ott fűtyörésztek a fejünk fölött, közöttünk, mindenütt és egy ember megsebesült. Elvitték. Az eseten kissé fölzigulva siettünk tovább, mikor egyik baka megszólalt a nagy hallgatásban:

— Há'szen nem is esda, ha ilyen sötétben neki megy egy golyó az embernek!...

Hasonló dolog. Koromsötét éjszaka. A baka a pipáját sziva gunnyaszt a deakungon és néha-néha kifigyel a lőrésen. Valabonnan messziről egy olasz ágyu minden öt percben egy löveget küld San-Martinóba. Mint a keetlen jargonca, csikorog a levegőben a „schwere“, a baka fölnez az égre, mintha keresné, hogy hol repül a gránát és mikor az elrobban, megszólal:

— A fene bolondját — hogy el nem téved ebben a sötétségben!...

Fischer István.

SPORT.

+ AMTE—BEAK 3 : 1 (2 : 1) — BEAK—ATE 1 : 0. (Félbeszakítva.) Husvét mindkét napján Aradon szerepelt az egyetemi csapat a két aradi egyesület football csapatát ellen a fenti eredménnyel. Első nap a munkások kitűnő játékkal megérdemelt győzelmet arattak, második nap azonban az ATE ellen 40 pernyi játék után a szakadó eső miatt félbe kellett szakítani a mérkőzést, mely ilyenformán 1 : 0 irreális eredménnyel végződött a vendégcsapat javára. A szép és fair mérkőzéseket Orova (III. ker. Vivó és Torna Egyes.) vezette kifogástalanul. A jövő vasárnap az ATE játszik az AMTE ellen az Ovár-téri pályán.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1916. évi április 26-án:

A) Bérlet.

A Bérlet.

A derék Fridolin.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete este fél 8 órakor.

Felvonás szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

Költözők figyelmébe!

Van szerencsém a tisztelt költözők közönség figyelmét felhívni hosszú évek óta fennálló költöztetési vállalatomra. Elvállalok teljes garancia mellett helyi és vidéki átköltöztetést, nyitott és teljesen új, feltétlenül tiszta, belül kárpított, 6, 8 és 10 méter hosszú, patentírozott, zárt butorszállító kocsijaimmal. Tisztelettel!

NYILTTÉR.

Figyelmeztetés.

Figyelmeztetem mindazon fiatalpú cipő- és papucskészítőket, akik a Moceán-féle fiatalpú cipő című és a szabadalmi hivatal által 1579. szám alatt beiktatott fiatalpú cipő- vagy papucsot gyártottak, vagy a jövőben gyártani akarják, hogy úgy a cipő, mint a papucs, vagy hasonló szisztémájú lábbeli készítését szüntessék be, mert ellenkező esetben az illetők ellen a szabadalmi törvények 84. §-a értelmében szabadalmi bítorlás címén az eljárást folyamatba fogom tenni.

Moceán György

Arad, Urban Iván-u. 8—10. szám.

2150

* Az ezen rovat alatt közöltéket nem vállalunk felelősséget.

D. 14.

51

Gulyamarhát legelőre

vállal 200—300 darabot,
október 1-ig terjedő időre 2110

a borossebesi uradalom, Arad megye.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Upton Sinclair:

A mocsár.

Munkás regény.

Szőlőgazdák figyelmébe!

Egyedül a „PERONOSZPOR“
helyettesíti a rézgalicot. ≡

A „Peronoszpor“ évek óta használják a szőlőgazdák. A „Peronoszpor“ összetétele kitűnő eredményt mutatott föl. A legelőkelőbb szőlőbirtokosok ajánlják. Rengeteg elismerő levél és sürgöny bárkinék rendelkezésére állanak. Egy kiló „Peronoszpor“ kell 100 liter vízhez. Egy kiló „Peronoszpor“ kb Budapest 2 korona. Használati utasítással, 10 kilós próbaesomagot utánvét mellett szállít: 2052

a „PERONOSZPOR“ Vezérképviselő Budapest, VII., Damjanics-utca 30. sz. Viszonylatának eredménye

FOG. MOHR JEANNETTA

vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb sikerrel működtem, tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy helyben: **Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em.** egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtermet** nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezelem betegeimet, oghuzás teljes érzéstelenítéssel (fagyaszítás útján.) Aranyhidak, aranykoronák, mindennemű kaucsek fogazatok, szájpadiás nélkül és légkamrával. Arany, ezüst, amaigán, porcellán és cement tömések (plombák), mersékelt díszabas mellett készítenek. Bécses pártóztatást követő tisztelettel **Mohr Jeannetta, vizsg. fogtechnikusnő, Rendelő órák: d. e. 8-12-ig, d. n. 2-7-ig. Vidékiek 24 órán belül kielegítetnek.** 1271

1915. Pk. 6050/3. szám.

Arverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság fenti számú végzése által Dr. Reisinger Ferenc aradi ügyvéd által képviselt Fárber Lajos aradi cég végrehajtató javára 6230 kor. 22 fill. tőka, ennek 1914. december 23-tól járó 6% kamatai 410 kor. 49 fillér eddigi költség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1280 koronára becsült aranyornélek és egyéb ékszerekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Aradon, az igazságügyi palota 48. sz. árverési termében leendő eszközösére 1916. április hó 27-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzték és ahol a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígéro-

nek becsáron stul is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1916. évi április hó 9. napján.

Györfly Arnold
bírósaégi végrehajtó.

2142

Keresünk

Irodánk részére perfekt könyvelőnőt, ki egyszersmind a gépirásban teljes gyakorlatossággal bír. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével és bizonyítvány másolatokkal

Mann és Schillinger

termény-kereskedő céghez Kisjenő küldendők.

2120

Szőlősgazdák figyelmébe!

Ajánljuk alanti szőlő gazdasági cikkeinket:

VINACID

kitünő kékkő pótló szer, peronospora ellen a szokásos permeterezésre.

Kristály kén só,
levél peronospora és oidium ellen, — a permeterező lében oldva, nagy sikerrel használják.

Antisporin,
fürt peronospora és oidium ellen, biztos hatása. A gyümölcsök permeterezésére fusciladium és egyéb gomba betegségek ellen is a legjobban bevált szer.

Kénmáj,
fürt peronospora ellen, permeterezésre sok helyen használják.

Hípermangan-kali,
használatát a permeterező lével kapcsolatban oidium és fürt peronospora ellen, igen ajánlják és nagy sikerrel alkalmazzák.

Réz kénpor,
a fürt peronospora ellen nélkülözhetlen és kitünő hatású befújtatásra.

Rézmészpor,
hatása a rézkénporral teljesen azonos, levél és fürt peronospora ellen befújtatásra nagy sikerrel alkalmazzák. Igen tanácsos azt a permeterezés alkalmával is használni.

Rafia la. mayunga

szép fehér hosszú szálú, erős minőség.

Megrendelések gyorsan és a legpontosabban teljesítetnek, mindenkor a legjutányosabb napi árakat számítjuk. 1271

VOJTEK és WEISZ, ARAD

szőlőgazdasági cikkek szaküzlete.

Sürgöny-cím: Vojtek és Weisz Arad. Telefon szám 147.

Keresek

megvételre f. évi július hó 1-től folytatólagos szállításra 1917. évi február hó 15-ig bezárólag

500 waggon tűzifát

lehetőleg elsőrangú nagykereskedők, vagy termelőknél.

Pollák S. Zsigmond, Debrecen.

Telefon 4-41. 2148. Telefon 4-41.

Árjegyzék kivonat:

Fehér vászon kivágott . 10:50	Vászon gyermek sandalok:
Fehér vászon 1 pános . 11:50	23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 35
Feh. fűzős regatta bőrsarok 16:50	5:50 6:10 6:70 7:30 8:10 8:90
Fekete . 16:50	„Üzök“ hajlékony fatalpu sandal:
Szürke antilop 1 pános 16:50	25 26 27 29 30 32 33 34 35 38 39 42
Drapp antilop 1 pános 18:50	5- 5:60 6.20 7- 7:60 8:50
Fehér és szürke Tennis-cipő (chromtalppal) . 12:—	
Bársony 1 pános 11:—	
Bársony fűzős regatta . 12:50	

CIPŐTÖZSDE

Andrássy-ut 22. = Telefon 10-44.

Vidékre képes árjegyzék ingyen. Eladás nagyban és kicsinyben.

Apró hirdetések

TABORI POSTA.

Scheibert hadnagy.

Nincs semmi bajom, mindnyájan jól vagyunk, éhion minden rendben. Neked mi bejött volt? Bóza. 2146.

ALKALMAZÁST NYER.

Szobaleány

18 éves, szerény, május 1-re felvétetik. Jelentkezni lehet Perényi-utca 11., délelőtt 9, délután 3 óráig. 2144

Szerény,

jómódon fiatal leány 3 nagyobb gyermek mellé felvétetik. Németül beszélő előnyben részesül. Ugyanitt egy idősebb asszony vagy leány, ki a házi teendőkhöz jár-tas, alkalmazást nyer. Brunner Béla, Szabadság-tér 20. 2147

Fűszerkereskedő segéd,

ki a román és magyar nyelvet perfekt bírja, vidéki fűszerüzletbe, hol a cégfőnök be van vonuiva, állandó alkalmazást nyer. Cim Berkovits Hermann, Brád. 2149

Irodistanó,

ki ügyvédi irodában már alkalmazva volt, perfekt géprónó, jó fizetéssel felvétetik. Ajánlatok „Jó fizetés” címen a kiadóhivatalba küldendők. 2151

Úgyes 13-14 éves

újságos író a Hungária kávéházban azonnal felvétetik. Jelentkezések délelőtt 11-12 óra között. 2128

LAKÁST KERESNEK.

Keresünk

május 1-re 3 butorozott szobát fürdőszobával és konyha használattal. Lakás nyilvántartási iroda, Deák Ferenc-utca 8. 1965

Bélvárosban

4-5 szobás modern magánlakást keresek bérbe novemberre, esetleg megvételre. Ajánlatok „Csöndes” jellegre a kiadóhivatalba küldendők. 2154

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó

utcai butorozott szoba villanyvilágítással, Wesselényi-u. 15. 2158

Háztulajdonosok b. figyelmeztetés!

A közelebb májusi negyed alkalmával lakások díjtalan bejelentését elfogadja a Lakás nyilvántartási iroda Deák Ferenc-u. 8. Díjazás csak bérbeadás esetén. 1961

Három utcai,

4 udvari szobából álló lakás Andrassy-tér 8. sz. alatt május 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

INGATLAN.

Magánházat

4-5 szobával vennék, nagyobb udvarral vagy kerttel. Ajánlatot a kiadóhivatalba „Magánház” címen kérek. 2182

Keresek.

egy 4 szobás magános házat kerttel bérbe vételre. Ajánlatokat „Kertes ház” jellegre kérek a kiadóhivatalba. 2181

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Hár

majunga és tamatáve minden mennyiségben kapható Färber Lajos fűszerkereskedésben. 2095

Lovagiószirma

vadonatúj, tiszt, eladó. Megtekinthető Zombory fodrász-üzletében Forray-utca. 2079

Bosznai

száraz szilva kapható Färber Lajos fűszerkereskedésben. 2093

Lószórt

veszek bármely mennyiségben, jutányos áron. Tapolesányi kávéár-üzlet, Andrassy-tér 25. 2108

Cirok seprő

kapható Färber Lajos fűszerkereskedésben. 2094

Cuprin

permetező szer, mely a rézgalicot teljesen pótolja és elsőrendű Raffia kapható Weisz Rudolf-cégnél Kovácsi. 2180

„Jou”

az ideális fehér vászon és antilop cipőtisztító szer. Kis üveg 80 fill., nagy üveg 1 K. 40 fillér, kapható kizárólag a Cipőtörszében. 181

Modern, finom és olcsó

levélpapírost Pichlernél Szabadság-tér 1. kaphat. 211

KÖLÖNFÉLE

Fuvarozást

elvétele Herbstein C. Arpad-tér 4. Telefon 261. 2071

As Anusol

aranyér kupokat mindentén pótolják a Haemorrhoid kupok, azonos összetételük folytán hatásuk is teljesen azonos, ára 8 korona. Földes gyógyszer-tár, Hebsz-gyógyszertár Arad.

As aradi kir. törvényszék. P. L. 1820. sz. 1928.

Idéző hirdetmény.

As aradi kir. törvényszék köz-hírré teszi, hogy a körösökényi takarékpénztár z. t. felügyelő Tomucza János és neje Timpa Jozsanna volt hárommalási lakos alperesek ellen 2720 kor. váltótörke és jár. iránt indított perében a per felvételére határnapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1916. évi június hó 5. napján délelőtt 9

órákor hivatalos helyiségében (I. emelet 91. ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyszersminő pedig az alperesek részére, akik ismeretlen helyen tartózkodnak, ügygondnokul Dr. Dani Pál aradi ügyvédet nevezte ki.

A bíróság felhívja az alpereseket, hogy a fent megjelölt határnapon és órában meghatalmasított ügyvéd által jelenjenek meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyettük eljárni. Aradon, 1916. évi április hó 16. napján.

Mészáros, s. k.
t. elnök.

Eladó szőlőkaró

Borossebesen az uradalmi udvarban mintegy 18.000 M. elsőrendű száraz tölgyfa szőlőkaró eladó ezrenként 160 koronaért. Karók tulajdonosa Mocsary Pál Budapest, Margit-körut 52. Vételár e címre küldendő. 2145

D I Ó

egészséges, kitűnő minőségű, vastagbélű méter-mázsánként kapható leg-jutányosabb árban. 641

Kalmár Endre cégnél

Arad, Arpad-tér 5. szám. Városi és megyei telefon 670.

Legújabb divatu magas száru egész és fél női és férfi cipők

a legjobb minőségű fekete- és színes bőrökből, a legelegán-sabb kivitelben, jutányos áron készülnek. 1767

Goity János

uri és női cipésznél Arad, Deák Ferenc-u. 8. sz.

Szőlőoltvány eladás.

Szőlőpótlásra alkalmas

2 éves, dus gyökérzetű szőlőoltványok

2088 kaphatók, amíg a készlet tart

Winkler József

szőlőoltványtermelőnél Arad, Batthyány-utca II.

Ertesítjük

igen tisztelt vevőinket, hogy a régen várt legjobb minőségű

'Tipp Topp' gyermekcipők BALLY női cipő kü-lönlegességek

már megérkeztek F. L. POPPER férfi- és női cipők ugyancsak a legjobb bőr-szandálok nagy választékban kaphatók

Buchsbaum és Társa

cipőáruháza Arad. 1908

Arad-Ujmikelakán villanyerős

ládagyárat

rendeztem be, hol négytűlenszagságu tábori postaládát

szegszetlentől, 10 ládánként kötegelve, állandóan raktárra készítek s viszontelárúsítóknak jutányosan, prompt szállítok. — Minden más méretű ládákat, méretutáni megrendelésre, legjutányosabban szállítok és kívánatra árajánlattal szolgálok. 2063

Braun Adolf

ládagyár és lakkereskedés Arad-Ujmikelakán. Telefon Arad 752.

Nagyszorban bevált a karctéren kizárólag és általában mindenképpen mint legjobb

Tájdalomcsillapító bedörzsölés

meghülés, rheuma, kőszvény, influenza, torok-, mell- és állatifa stb. cseleiben

Dr. Richter-féle

Hergony-Liniment szíveset kompon.

Hergony-Pain-Expeller pótlék. Üvege K - 80, 140, 200

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arsny oroszlanhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárban, Prága I, Elisabethstr. 5.

Hapontként szétlítés.

8809